

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος

Συνδρομή ἔτησις: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶνε ἔκτατοι. — Πρακτικὸν τῆς Διοικήσεως: ἴδιον Στάδιον. — 30 Αὐγούστου 1881

ΛΑΡΙΣΣΑ

Ἡ Λάρισσα, κειμένη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ, εἶνε πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας, κατὰ δὲ τὴν τρισχιλιετῆ αὐτῆς ὑπαρξίν διετήρησε τὴν τε ἀρχαίαν αὐτῆς θέσιν καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα· εἶνε δὲ τοῦτο Πελασγικόν, σημαίνον ἀκρόπολιν, διὸ καὶ πολλαχοῦ ἀναφίνεται, ἔνθα ἐπεπόλασε τὸ Πελασγικὸν γένος. Καὶ ἐν μὲν τῇ Θεσσαλίᾳ ἀναφέρεται καὶ ἄλλη Λάρισσα ἐπὶ τῇ Ὀσση, καὶ ἐν τῇ Φθιώτιδι ἡ Λάρισσα ἢ Κρεμαστή· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ καὶ ἐν τῇ Μυτιλήνῃ καὶ περὶ τὴν Κύμην τῆς Ἀσίας καὶ περὶ τὴν Ἐρесьον καὶ ἀλλαχοῦ ὑπᾶρχον κατὰ Στράβωνα πόλεις, φέρουσαι τὸ εἰρημένον ὄνομα. Ἡ δὲ προκειμένη, διασημοτάτη πασῶν τῶν λοιπῶν, κτισθεῖσα ὑπὸ Λαρίσσου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πελασγοῦ, καὶ ἀνήκουσα ἐπομένως εἰς μεγάλην ἀρχαιότητα, δὲν ἀναφέρεται παραδόξως ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου. Ἠρξάτο δὲ ἡ πόλις νὰ ἀκμαῖζῃ ἀπὸ τοῦ 8^{ου} π. Χ. αἰῶνος ἐπὶ Ἀλεῦα τοῦ Πυρρῶ, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς διασήμευ καὶ ἰσχυρᾶς οἰκογενείας τῶν Ἀλευαδῶν. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις εὐρίσκομεν αὐτὴν συχνάκις μνημονευομένην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· καὶ ὁ μὲν Θουκυδίδης (11, 22) ἀναφέρει, ὅτι οἱ Λαρίσσαιοι ὑπὸ τὸν Πολυμήδην καὶ Ἀριστόνοον ἦσαν ἐπίκομοι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης (περ. Πολιτ. 5, 6), ὅτι οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ὁ δὲ Διόδωρος (16, 41), ὅτι ἡ ἀκρόπολις τῆς Λαρίσσης ἦτο ὄχυρωτάτη· ὁ δὲ Στράβων, ὅτι τοὺς παραμειναντας Περρῆαιβοὺς, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν ἔξωσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς πεδιάδος, κατέστηον οἱ Λαρίσσαιοι πλησίον μὲν οἰκοῦντες τοῦ Πηνειοῦ, νεμόμενοι δὲ τὰ εὐδαιμονέστατα μέρη τῶν πεδίων, πλὴν εἶ τι σφόδρα κοῖλον πρὸς τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφῆραιτό τι τῆς ἀροσίμου τοῖς Λαρίσσαιοῖς (Στράβ. 9, 440)· ὁ δὲ Πολύβιος λέγει, ὅτι ὁ Φίλιππος Γ' κατέλιπεν ἐν Λαρίσσει τὰ ἐπίσημα αὐτοῦ ἔγγραφα, καὶ ὅτι νικηθεὶς παρὰ τὰς Κυνὸς κεφαλὰς αὐτὸς μὲν ὑπεχώρησε πρὸς τὸν Γόννον, ἐπεμψεν ὅμως ἀνθρώπους εἰς Λάρισσαν ὅπως καταστρέψωσι τὰ ἔγγραφα, ἵνα μὴ περιπέσωσιν εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ δὲ τὸ 140 π. Χ. κατεχομένη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ Λάρισσα προσεβλήθη

ἄνευ ἀποτελέσματος ὑπὸ τοῦ Δημητρίου· εἰς αὐτὴν δὲ κατέφυγεν ὁ Πομπήιος μετὰ τὴν περὶ τὰ Φάρσαλα ἤτταν· καὶ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας δὲ ἦν ἀποδίδει αὐτῇ ὁ Λίβιος ἀποκαλῶν αὐτὴν *nobilem civitatem*, ὁ δὲ *Solinus egregium oppidum*, ὡς καὶ ἐκ τῶν ταυρομαχιῶν, ἃς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, φαίνεται, ὅτι ἡ πόλις ἠεμαῖζε ἐπὶ τῶν χρόνων ἐκείνων, διατηροῦσα εἰσέτι κατὰ Στράβωνα (9, 430) τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ἄξιωμα· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν 6^{ον} μ. Χ. αἰῶνα μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἰεροκλέους ὡς ἡ πρώτη πόλις τῆς Θεσσαλίας· ἦτο δὲ διάσημος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ Λάρισσα διότι ἐν αὐτῇ ἔζησε, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ πατὴρ τῆς ἱατρικῆς Ἱπποκράτης (Στ. Βυζ. λ. Κῶς. Σουῖδ. λ. Ἰπποκρ.).

Ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἀνυψώθη ἡ Λάρισσα εἰς Μητρόπολιν ὑπὸ τὸν Ἅγιον Ἀχιλλεῖον, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει καὶ σήμερον ναὸς ἐν αὐτῇ, ἐξήρητο δὲ ἄλλοτε 14 ἐπισκοπαὶ ἀπ' αὐτῆς. Ἦδη δὲ ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην ταύτης, φέροντα τὸν τίτλον «Δευτέρως Θεσσαλίας, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἑλλάδος» ὑπάγονται αἱ ἐπισκοπαὶ Θεωμακοῦ, Γαρδικίου, Σταγῶν καὶ Τρίκκης. Ὁ δὲ Lequien (or christian.) ἀναφέρει ἀπὸ τοῦ Ἀγγλιεῖου μέχρι τοῦ 1721 39 ἀρχιεπισκόπους Λαρίσσης. Κατὰ τὸν 11^{ον} αἰῶνα ἐκυριεύθη ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Σαμουήλ, καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 12^{ου} ὑπέστη ἐξάμηνον πολιορκίαν ὑπὸ τοῦ Βοεμούνδου. Ἐπὶ δὲ τῆς Φραγκικῆς κυριαρχίας ἐγκατεστάθη ἐν αὐτῇ Λατινικὴ ἐπισκοπὴ, Γουλιέλμος δὲ τις μνημονεύεται δοῦξ αὐτῆς. Ἠεμαῖζε δὲ ἱκανῶς τότε, ὡς ὁ γεωγράφος Βενιαμὴν Τουδέλας μαρτυρεῖ. Κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς Βυζαντινῆς αυτοκρατορίας φαίνεται οὕσα ἡ πόλις ἄσημος καὶ ὀλιγάνθρωπος, ὡς καὶ ἡ μικρότης τῶν ναῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες καὶ μέχρι σήμερον διατηροῦνται, μεταβληθέντες εἰς τουρκικὰ τεμένη, ὑποδεικνύουσι. Κατὰ δὲ τὴν Σερβικὴν κυριαρχίαν πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας ἀνεγνωρίσθη ἡ Τρίκκη, ἡ δὲ περὶ τὴν Λάρισσαν χώρα ἐκαλεῖτο καὶ Δευτέρα Θεσσαλία, ὡς ἐκ τινος ἐγγράφου γίνονται δῆλον, ὅπερ ἀνεῦρεν ὁ Heuzey ἐν τῇ Καλαμπάκῃ (Miss. en Maced. appendire). Κατὰ δὲ τὴν ὀθωμανικὴν εἰσβολὴν οἱ κάτοικοι τῆς Λαρίσσης ὑπεχώρησαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ μόνον ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως (Ἐρανὸς μαχαλάς),

ἔνθα κεῖται καὶ ἡ Μητρόπολις, παραδοθείσης διὰ συνθήκης, παρέμειναν Ἕλληνες κάτοικοι κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ σωζομένην παράδοσιν. Μικρὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ συνοικίζηται καὶ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐν αὐτῇ, καταρχόμενος ἐκ τῶν Θεσσαλικῶν ὀρέων, μὴ δύνηθαι ὁμοίως διὰ τὴν φοβερὰν καταπίεσιν, ἣν ὑφίστατο, οὔτε νὰ εὐημερήσῃ, οὔτε νὰ αὐξήθῃ ἐπαρκῶς. Οὐδεμία πόλις τῆς Ῥουμανίας κατὰ τὸν Λαρισσαῖον Κόμμαν εἶδε τραγικωτέρας σκηνὰς τῆς Λαρίσσης. Κατὰ τὸ 1770, ὅτε τῇ ὑποκινήσει τῶν Ῥώσων ἐξηγέρθη ἡ Πελοπόννησος κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας, τρεῖς σατράπαι ἠδρεύον ἐν Λαρίσσει, τὸ μὲν στρατολογοῦντες διὰ τὸν πόλεμον, τὸ δὲ ἐπιτηροῦντες μὴ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα μεταδοθῆ καὶ ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν ἀρματωλῶν τῶν Θεσσαλικῶν ὀρέων. Διχοστασία ὑπῆρχε τότε μεταξὺ Γεωργιάκη καὶ Δημάκη Χαλικιωτῶν καὶ τινος Τρικκαίου· τὰ δὲ διαφερόμενα μέρη προσῆλθον πρὸς τοὺς ἐν Λαρίσσει σατράπαι, ἐκφέροντα τὰς κατ' ἀλλήλων κατηγορίας. Ὁ Ἄγα πασάς, εἰς τῶν τριῶν Σατραπῶν, διέταξε τὰ διαφερόμενα μέρη, ὅπως ἕκαστον προσαγάγῃ ὅσους δύνηθῃ πλείονας μάρτυρας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας. Τρεῖς λοιπὸν χιλιάδες Τρικκαίων συνῆλθον ἐκεῖ ἀμέριμοι καὶ οὐδ' ὄλλως ὑπονοοῦντες τὴν σκληρὰν καταστροφὴν, ἣτις τοὺς περιέμενε, καθότι, ἐνῶ πάντες ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ διοικητηρίου ἐκφέροντες ἐν φωναῖς ἀγρίαις τὰ κατ' ἀλλήλων παράπονα, διετάχθη ὑπὸ τοῦ αἰμοχαροῦς πασᾶ ἡ σφαγὴ ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων. Ὅστις ἐρρευεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν, ἐφρονέετο εἰς τὰς ὁδοὺς, τὸ δὲ αἷμα τῶν δυστυχῶν Τρικκαίων ἄρθονον κατέβρεσεν εἰς τὸν παραρρέοντα Πηνειὸν. Ἀλλὰ καὶ οἱ Λαρισσαῖοι δὲν ὑφίσταντο μετριώτερα· φόνοι καθημερινοὶ ἀθῶων πολιτῶν συνέβαινον, ἰδίως δὲ ἐφρονέοντο οἱ εὐπορώτεροι. Ὁ μόνος ναὸς τῆς Λαρίσσης, ὁ τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλεῖου, ἐπυροπολήθη, ἀνοικοδομηθεὶς μετὰ 24 ἔτη τὸ 1794 ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Λαρίσσης Διονυσίου τοῦ Καλλιάρχου· πολλοὶ δὲ τῶν κατοίκων, φεύγοντες τὴν φοβερὰν αὐτὴν καταστροφὴν, ἀπεδήμουν εἰς τὰ ὄρη (Κούμ. Γεν. Ἱστορ., τόμ. 10, 384). Ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ μετ' αὐτὴν ἢ ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς Λαρίσσης τουρκικὴ τυραννία ἦτο ἀφόρητος. Καὶ μόνον μετὰ τὸ 1840 ὅτε ἐχορηγήθη διὰ τοῦ Τανζιμάτ βαθμὸς τῆς ἐλευθερίας εἰς τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, ἤρξατο ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως νὰ αὐξάνη, καὶ διὰ τῆς οικονομίας καὶ φιλεργίας του νὰ ἀποκτήσῃ εὐημερίαν τινὰ καὶ ἄνεσιν. Καὶ τοιαῦται μὲν ἐν συντόμῳ αἱ περιπέτειαι τῆς πόλεως κατὰ τὴν μακροκλίωνα αὐτῆς ὑπαρξίν· ἢ δὲ σημερινὴ πόλις, οὔσα πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας, εἶνε συγχρόνως καὶ ἡ πολυπληθεστέρα, πλουσιωτέρα καὶ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς. Κεῖμένη, κατὰ τὸν Πουκεδίλ, ὑπὸ τὸν ὀριεστότατον οὐρανὸν

τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης, περιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ εὐφροωτάτου Θεσσαλικῶν πεδίου, διαπνεομένη ὑπὸ τῆς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καταφερομένης αἰθρας καὶ ἐπισκιαζομένη ὑπὸ τῶν κορυφῶν τῆς Ὀσσης, διαβρομένη δὲ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ ἀργυροδίνου Πηνειοῦ ἠδύνατο ἡ πόλις αὕτη νὰ εἶνε μία τῶν καλλίστων πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἀν πρὸς τὴν φύσιν ἐπήρχετο συνεπίκουρος ὁ νεώτερος πολιτισμὸς καὶ ἡ νεωτέρα βιομηχανία. Καὶ διατηρεῖται μὲν καὶ σήμερον ἡ καλλονὴ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν φύσεως, καὶ σπανίως δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ θελκτικωτέρου καὶ μαγευτικωτέρου ὁρίζοντος τοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Λαρίσσης ἀναπτυσσομένου ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν, ἀλλ' αἱ εὐκτιστοὶ οἰκίαι καὶ αἱ δεινὸφύτοι πλατεῖαι καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ ἵπποδρόμια δὲν παρατηροῦνται ἐν τῇ πενιχρᾷ καὶ ἀκαθάρτῳ σημερινῇ πόλει. Τὴν θέσιν τῶν τελευταίων κατέχουσιν ἐλώδεις καὶ βορβορώδεις ἐκτάσεις, ἀποπνέουσιν τὴν νόσον καὶ τὴν καχεξίαν εἰς τοὺς περιοίκους· πλινθόκτιστοι δὲ καὶ πενιχραὶ οἰκίαι, κείμεναι ἐπὶ στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν, ἀποτελοῦσι τὴν σημερινὴν πόλιν, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς, συνιστάμενος ἐξ Ὀθωμανῶν, Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων, ἀνέρχεται εἰς 20 χιλ. περίπου. Καὶ ὁ μὲν τουρκικὸς πληθυσμὸς, ὦν πρότερον πολυπληθέστερος, ὡς εἰκάζεται ἐκ πολλῶν τζαμιῶν, εὐρισκόμενον νῦν ἐν χριστιανικαῖς συνοικίαις, ἀριθμεῖ σήμερον 12,000 ψυχάς, ὑπερτερῶν οὕτω καὶ νῦν τὸν πληθυσμὸν τῶν δύο ἄλλων φυλῶν· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ὑπερτερῶσιν οἱ Τούρκοι, καὶ πολλοὶ τούτων εἶνε μεγάλοι γεωκλήμονες· ἄλλοι δὲ μὴ ἔχοντες ἰδιοκτησίας διατελοῦσιν εἰς δημοσίας θέσεις, ὀλίγοι δὲ τινες μετέρχονται τέχνας καὶ ἐμπόριον. Τὰ ἐν τῇ Λαρίσσει τουρκικὰ τεμένη εἶνε 27, τῶν ὁποίων οἱ λευκοὶ μιναρῆδες ἐμποιοῦσιν εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν μακρόθεν θεώμενον τὴν Λαρίσσαν· καὶ τινὰ μὲν τούτων ἰδρῦθησαν ἐκ θεμελιῶν μετὰ τὴν κατακτῆσιν ἐκ λίθων ἀρχαιοτέρων κτιρίων, ἕτερα δὲ τινὰ μετεποιήθησαν ἐκ χριστιανικῶν ναῶν· διὸ καὶ εἰς ἅπαντα σχεδὸν ἀνευρίσκονται σπόνδυλοι κιόνων, κιονόκρανα καὶ μάρμαρα μεγάλα, ἀποτελοῦντα καὶ νῦν τὸ κρηπίδωμα τῶν τουρκικῶν τεμένων. Ἐν τισὶ δ' αὐτῶν παρατηροῦνται εἰσέτι οἱ πράσινοι ἐκείνοι Ἀτρακηνοὶ κίονες οἱ τόσῳ περιζήτητοι κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν, ὡς λόγου χάριν, κατὰ τὸ ὑπερκείμενον τοῦ Πηνειοῦ τέμενος τοῦ Χασάν Βέη παρατηροῦνται τέσσαρες τοιοῦτοι καὶ εἰς τινὰ ἄλλα. Ὁ τουρκικὸς πληθυσμὸς τῆς Λαρίσσης διατελεῖ εἰς μεγάλην ἀμάθειαν, καὶ μόνον ἐσχάτως ἐλήφθη μικρὰ πρόνοια περὶ βελτίονος ἐκπαίδευσως τῶν τε ἀρρένων καὶ τῶν κορασίων διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείου τουρκικοῦ, (ἐν ᾧ διδάσκονται στοιχειὰ Ἱστορίας, Γεωγραφίας καὶ Ἀριθμητικῆς), καὶ ἀναλόγου παρθεναγωγείου. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, συνοικισθεὶς ἐνταῦθα κατὰ

τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν Ἀγράφων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης καὶ τινῶν ἄλλων μερῶν, ἀναβαίνει εἰς 6,000, κατοικῶν εἰς πέντε κειχωρισμένας συνοικίας, ἐξ ὧν αἱ μὲν τέσσαρες κεῖνται περίξ τῶν τουρκικῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τοῦ Πηνειοῦ, ἢ δὲ πέμπτη κεῖται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, ἐνομιμένη μετὰ τῆς λοιπῆς πόλεως διὰ δωδεκατόξου γεφυράς, κτίσματος βυζαντινοῦ, ἀνακαινισθέντος ὑπὸ τοῦ Χασάν Βέη, υἱοῦ τοῦ Τουραχάν Βέη, κατὰ τινὰ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει σωζομένην τουρκικὴν ἐπιγραφὴν. Ἐκάστη δὲ τῶν ἑλληνικῶν συνοικιῶν ἔχει ἀπὸ τινος χρόνου ἑῶνον ναὸν καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ πᾶσαι ὁμοῦ κοινὸν παρθεναγωγεῖον καὶ ἑλληνικὸν σχολεῖον. Κατὰ δὲ τὸ 1873 οἱ Λαρισσαῖοι, καταληθθέντες ὑπὸ αἰφνιδίου ἐνθουσιασμοῦ, ὑπεκκαίοντο καὶ ὑπὸ τοῦ τότε ἀρχιερατεύοντος Ἰωακείμ, χωρὶς νὰ ἀναμετρήσωσι τὰς χρηματικὰς δυνάμεις των καὶ τὰς λοιπὰς πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενας περιστάσεις, προέβησαν εἰς οἰκοδομὴν γυμνασίου, ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς ταχέως παρήλθε, τὰ μέσα ἐξηντλήθησαν, τὸ δὲ κτίριον ἔμεινεν ἡμιτελές, δεῖγμα τῆς ἐπιπολαίου σκέψεως καὶ τῆς ἐπιπολαίου τέρας ἀποφάσεως τῶν κατοίκων. Ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς Λαρίσσης, ἐκτὸς τῶν διαφόρων τεχνῶν, ἐνεργεῖ καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσχυρωγῆς τῆς πόλεως, ὅπερ πρότερον ἦτο ζωρότερον, καθότι τὸ πλεῖστον τῆς Θεσσαλίας ἐνταῦθα ἠγόραζε τὰ ἀποικιακὰ καὶ τὰ βιομηχανήματα τῆς Εὐρώπης, ἐνῶ ἤδη ἐσχηματίσθησαν καὶ ἕτερα κέντρα ἐμπορικὰ κατὰ τὴν πεδιάδα. Ὁ δὲ ἰουδαϊκὸς πληθυσμὸς ἀναβαίνει εἰς 3,000· εὐημερῶν καὶ πλουτῶν ἄλλοτε, εἶνε ἤδη ἐνδεέστατος· ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαίρεσεων. Δημοσία κτίρια καθ' ἅπαντα τὴν Λαρίσσαν ἄξια λόγου εἶνε τὸ μνημονεῦθον ἡμιτελές γυμνάσιον καὶ τὸ διοικητήριον, ὅπερ κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως εἶνε ἀληθῆς κόσμος αὐτῆς. Αἱ οἰκίαι αὐτῆς μονόροφαι καὶ πλινθόκτιστοι, κατέχουσιν, ἰδίως αἱ τουρκικαί, ὡς ἐκ τῆς διαίρεσεως αὐτῶν εἰς ἀνδρονίτην καὶ γυναικωνίτην, εὐρείας ἐκτάσεις· διὰ τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὰ μεταξὺ τῶν οἰκιῶν μέγαρα κενὰ διαστήματα ἢ ἐκτάσεις τῆς πόλεως εἶνε μεγάλη, δύναμένη νὰ περιλάβῃ πενταπλασίονα πληθυσμὸν τοῦ νῦν ὑπάρχοντος. Καὶ μολοντοὶ ἢ ἐξωτερικῆ τῶν οἰκιῶν ὄψεις εἶνε πενιχρὰ καὶ ἔχαρις, τὸ ἐσωτερικὸν ὁμοίως αὐτῶν, ἰδίως οἱ γυναικωνίται τῶν Ὀθωμανῶν, περιβάλλονται ὑπὸ εὐχλῶν κήπων, κατεχόντων τὸ μέγιστον μέρος τῆς αὐτῆς. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως εἶνε, ὡς καὶ αἱ τῶν λοιπῶν τουρκικῶν πόλεων, στεναὶ καὶ σκολιαὶ καὶ αἱ πλείσται τούτων λιθόστρωτοι. Τὸ κλίμα τῆς Λαρίσσης δὲν εἶνε ὑγιεινόν· τὸ μὲν διὰ τὰ ἐντὸς καὶ περὶ τὴν πόλιν εὐρισκόμενα τελευατόδη ὑδάτα, τὸ δὲ διὰ τὴν γειτνίασιν τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης, ἅτινα ἀπεργάζονται λίαν εὐμετάβολον τὴν ἐν τῇ πόλει θερμοκρασίαν, ἰδίως δὲ

ἡ μεταβολὴ αὕτη παρατηρεῖται ἐν καιρῷ τοῦ θερού, ὅτε μεταξὺ τοῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας καὶ τῆς θερμοκρασίας τῆς νυκτὸς παρατηρεῖται πολλῶν βαθμῶν διαφορά· δύναται ὁμοίως μικρὰ τις ἐπιμέλεια πρὸς ἀποξήρανσιν ἐλωδῶν τινῶν ἐκτάσεων καὶ προσοχὴ τῶν κατοίκων κατὰ τὰς μεγάλας μεταβολὰς τῆς θερμοκρασίας νὰ ἀποσοθήσωσι πλεῖστον μέρος τῶν ἐπιπολαζουσῶν ἀσθενειῶν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Λαρίσσης εἶνε ἱκανῶς ζωηρὸν, καθότι, ἐκτὸς τοῦ ἐμπορίου τῆς ἐξαγωγῆς, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἶπον, ἐνταῦθα διενεργεῖται καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν πλείστων προϊόντων τῆς Θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἐκποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα διαμενόντων μεγάλων γαιοκτητῶν Ὀθωμανῶν· πολλὰ δὲ τῶν ἐν Βόλῳ ἐμπορικῶν καταστημάτων ἔχουσιν ἐνταῦθα ὑποκαταστήματα πρὸς ἀγορὰν γεννημάτων. Καὶ τῶν μὲν τειχῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως οὐδὲν λείψανον σώζεται σήμερον, ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς τὰς πλείστας καὶ συνεχῶς ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος κατοικουμένης πόλεις· ἀλλ' ὁμοίως δὲν ὑπάρχει ὁδὸς, δὲν ὑπάρχει τουρκικὸν τέμενος, δὲν ὑπάρχει ἀλλ' ἰδιωτικῆς οἰκίας, ἔνθα νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται ὀρθογώνιοι λίθοι τῶν ἀρχαίων τειχῶν, σαρκοφάγοι, κιονόκρανα, ἐνεπίγραφοι στῆλαι, ὧν πλείσται παρατηροῦνται κατὰ τὰ θωμανικὰ πολυάνδρα, καὶ ἰδίως ἐν τῷ Ἰσραηλιτικῷ, ὅπερ φαίνεται κατέχον τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως. Ἐν ἅπασιν τοῖς ἐπιτομβίοις λίθοις τῶν τε τουρκικῶν καὶ ἰουδαϊκῶν κοιμητηρίων ἀναγινώσκονται παρὰ τὰς Τουρκικὰς καὶ Βυζαντινὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἀρχαῖαι Ἑλληνικαί. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ τοῦ διοικητηρίου ἐν τινὶ γωνίᾳ εἶνε ἐβριμένοι ἐπιτομβιοὶ τινες λίθοι μετ' ἀναγλύφων καὶ οὐρανία μαρμαρίνη σφαῖρα, ἐν ᾗ εἶνε γεγλυμμένος ὁ Ζωδιακὸς κύκλος, τοῦ ἵποιοῦ ὁμοίως αἱ πλείονες γραμμαὶ ἐκ τοῦ χρόνου ἐξηλειφθήσαν, καὶ μόνον ὁ Σκορπίος, ὁ Τοξότης καὶ οἱ Ἰχθύς εἶνε εἰσέτι εὐδιάκριτοι· δυστυχῶς ὁμοίως δὲν πύει καὶ ἐνταῦθα ἢ καταστροφὴ τῶν ἀρχαίων λειψάνων, καὶ ὠρεῖα ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν παρατηρούμενα μέχρι τοῦ 1860 δὲν ὑπάρχουσι πλέον, καὶ ὁ τόπος δὲ, ἔνθα ἔκειντο, ἐκαλύφθη ὑπὸ νεωτέρων οἰκοδομῶν, κτισθεῖσιν ἐκ συντοιμημάτων τῶν ἀρχαίων λίθων· κάτωθεν δὲ τῆς θέσεως ταύτης μετ' ἀνασκαφῆς γενομένης ὑπὸ τινος ἰδιώτου ἀνευρέθη 12 πόδας ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος τῆς πόλεως τὸ κρηπίδωμα ἀρχαίου κτιρίου, ὡς καὶ αἱ βάσεις τριῶν κιόνων βυζαντινῶν Δωρικοῦ βυθμοῦ· μεταγενέστεραι δὲ ἀνασκαφῆς δύναται ἴσως νὰ ἀποκαλύψωσιν ἀρχαῖον τινὰ ναὸν ἢ τι τῶν εὐρέων γυμνασίων καὶ ἵπποδρομιῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Περιηγηταὶ δὲ κατὰ καιροὺς ἐπισκεφθέντες τὴν Λαρίσσαν ἀπεκόμισαν ὅ,τι καλὸν εὖρον ἐν αὐτῇ· οὕτως ὁ Οὐσίγγ δημολογεῖ, ὅτι συνάπερεε μετ' ἐαυτοῦ μαρμαρίνον ἀγχαμάτιον κομψότατον τῆς Ἐλάτης, ἀνευρεθὲν ἐν τῇ αὐτῇ Τουρκικῆς οἰκίας. Ἡ τριπρόσωπος θεὰ

παρίσταται και ενταυθα ως συνήθως. Τρεις γυναικείαι μορφαί ἐρείδονται διὰ τῶν νότων ἐπὶ στρογγύλου κίονος, κρατοῦσαι δάδας ἐν τῇ ἀοιστερᾷ, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἢ μὲν μία κάλπην, ἢ ἑτέρα κύπελλον, καὶ ἡ τρίτη φέρει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους· ποδήρεις δὲ χιτῶνες μετὰ κανονικῶν καὶ κομφοτάτων πτυχῶν περιβάλλουσιν αὐτάς, ἐνῶ οἱ ὄρατοι βόστρυχοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ στήθους. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο, ὡς καὶ ἕτερα καλῆς τέχνης, παριστῶν ἴσως τὴν Περσεφόνην εὐρίσκεται σήμερον ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ τῆς Κοπενάγης (Uss. 37)· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Heuzey (ὡς ἄν.) παρατηρηθεῖσα ἐν Λαρίσῃ στήλη, ἐνθα ἐν ἀναγλύφῳ παρίσταται δεῖπνον προσφερόμενον εἰς τοὺς μεγάλους θεοὺς, δὲν ἀνευρίσκειται πλέον· καὶ κάτωθεν μὲν τοῦ ἀναγλύφου ἀνεγινώσκето ἐπιγραφή «θεοῖς μεγάλοις Δανάα τῆσσι» ἴσως Ἰθωνεῖα—κόρη τοῦ Ἰθωνος· ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς συνθέσεως παρίστατο κλίνη ἀμφικέφαλος διὰ δύο συνδαιτυμόνας· ἔμπροσθεν δὲ αὐτῆς τετράπους τράπεζα, ἐπ' ἧς ἦσαν παρατεθειμένοι διάφοροι πλακοῦντες. Πρὸ τῆς τραπέζης ἐπὶ τετραγώνου βωμοῦ ἀνὴρ προσφέρει σπονδὴν, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ γυνὴ ὑψοῖ πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν δεξιάν χεῖρα ἐπικαλουμένη τρόπον τινὰ τοῦ θεοῦ συνδαιτυμόνας, δι' οὗς παρεσκευάσθη τὸ δεῖπνον. Καὶ τῶντι φαίνονται ἄνωθεν δύο ἱππεῖς, οἱ Διόσκουροι, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἡ Νίκη κρατοῦσα στέφανον, ὅπως προσενέγκη ἐκ μέρους τῶν θεῶν εἰς τοὺς προσφέροντας τὸ δεῖπνον.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία I. Ρουφφίνη. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια καὶ τέλος (ὁ δὲ σελ. 529).

ΚΑ'

Τὸ τέλος*.

Ὁκτώ μῆνας ὅλους, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1850 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1851 διήρκεσεν ἡ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῶν πολιτικῶν του φίλων δίκη, τρεῖς δὲ ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐλάλησεν ὁ εἰσαγγελεὺς, ὑποστηρίζων τὴν κατηγορίαν. Οἱ δικηγόροι τῆς ὑπερασπίσεως ἐπάλασαν ἠρωδῶς ὑπὲρ τῶν πελατῶν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐκ τεσσαράκοντα δύο κατηγορουμένων, ὧν εἶχεν ἀποθάνει ὁ εἰς, ὀκτώ μόνον ἠθωώθησαν, κατεδικάσθησαν δὲ τριάκοντα καὶ τρεῖς, ἐξ ὧν τρεῖς μὲν, ἐν οἷς καὶ ὁ Στεττεμβρίνης, εἰς θάνατον, δύο δὲ εἰς τὰ κάτεργα, τρεῖς ἄλλοι εἰς τριάκοντα πέντε ἐτῶν δεσμᾶ, εἰς, ὁ Νίκιος, εἰς τριάκοντα ἐτῶν δεσμᾶ,

* Παρατρέχοντες, συνοψίζοντες δι' ὀλίγων, τὰ δύο προτελευταία κεφάλαια τοῦ ἱστορήματος τούτου, ἀφηγοῦμενα ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολιτικῆς δίκης τοῦ Ροεττιο καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συγκατηγορουμένων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντωνίος. Ἐπιζητοῦμεν δὲ, ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται δὲν θέλουσι ἀσπανάσθαι, στερούμενοι τῆς λεπτομερείας ταύτης, ὧν ἡ παραλειψὶς κατ' οὐδὲν ζημιοῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς διηγήσεως. Σ. τ. Μ.

τρεῖς—ὁ Ποερίος, ὁ Πιρόντης καὶ ὁ Ῥωμαῖος εἰς εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν δεσμᾶ, καὶ δεκαοκτὼ εἰς δεσμᾶ ἐννεαετη.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῶν ὀνομάτων τῆς τελευταίας ταύτης κατηγορίας ἀπηγγέλλετο, κραυγὴ σπαρακτικὴ ἀντήχησεν ἀπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου θεωρείου τοῦ δικαστηρίου, καὶ θόρυβος μέγας ἐπηκολούθησε. Συγχρόνως δὲ εἰς τῶν καταδικῶν, ὑψηλὸς καὶ ἐπιβάλλων τὸ ἀνάστημα, ἀνέστη ὠχρὸς ὡς φάσμα κ' ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸ θεωρεῖον. Ἐψιθυρίσθη μετὰξὺ τοῦ πλήθους, ὅτι κυρία τις, καλύπτραν φέρουσα καὶ παρισταμένη καθ' ἐκάστην εἰς τὴν δίκην — ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι ἦτο ἀδελφὴ, ἄλλοι δὲ σύζυγος τοῦ ἐγερθέντος καταδικῶ, καὶ ἄλλοι ἀγγλῆς τις κυρία, ἧς εἶχε σώσει οὗτος τὴν ζωὴν — ἐλιποθύμησε καὶ μετηνέχθη οἰκαδὲ ὑπὸ τῶν φίλων τῆς.

Μετὰ χρόνον ἰκανὸν ἀνευρίσκομεν ἐν τῇ νήσῳ Ἰσχίᾳ πάντα τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ ἱστορήματος ἡμῶν, πλὴν τοῦ Σιρ Ἰωάννου, ὃν ἡ ἀβριτίς του κρατεῖ ἔτι κλεισμένον ἐν Δάδεν.

Ὁ ἰατρὸς Ἀντωνίος, ἐνδυμα φορῶν κοινοῦ καταδικῶ, σύρει τὰς βαρεῖας του ἀλύσεις ἐν τῷ πέραν ἐκεῖ πενήθιμῳ φρουρίῳ.

Ἡ λαίδη Κλέβερτων διακίμεται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐν τινι τῶν ὠραιότερων ἐπαύλεων τῆς νήσου, ζῆ δὲ λίαν μεμονωμένη, καὶ διὰ τὴν ἀσθενειάν της καὶ διότι δὲν ἀγαπᾷ πολὺ τὸν κόσμον. Ὁ ἐξάδελφός της, ὁ τῆς πρεσβείας ἀκόλουθος καὶ ἡ σύντροφός της, κυρία λίαν εὐαρέστων τρόπων, ὑποδέχεται τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν ἔπαυλιν ξένους, οἵτινες συρρέουσιν ἀπὸ τῶν παρακειμένων νήσων, ἵνα θαυμάσῃ τὴν ὠραίαν θαλαμηγὸν τῆς λαίδης Κλέβερτων.

Οἱ ἰατροὶ τῆς, ὡς λέγεται, συνεβούλευσαν αὐτῇ νὰ ζῆ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς τοῦτο τῇ ἐστάλη ἐξ Ἀγγλίας ἡ πρότυπος, ἀληθῶς, θαλαμηγός, ἣν ἡ λαίδη Κλέβερτων ὠνόμασε Καρτερίαν. Τὸ μικρὸν αὐτὸ σκάφος εἶνε γνωστότερον εἰς εἰκοσι μελλίων ἀπόστασιν παντὸς πλοίου τῆς Αὐτοῦ Νεαπολιτικῆς Μεγαλειότητος· εἰσέρχεται κ' ἐξέρχεται ἐν πάσῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς εἰς πάντα κολπίσκον καὶ ὄρμον τῶν περὶχώρων, περιπλέει δὲ ἀδιακόπως πρὸ τοῦ αἰγιαλοῦ, οὐδέποτε ταράσσον τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ τελωνοφύλακος ἢ ἀκταιωροῦ.

Ἡ Σπεράντσα—εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ εἰπώμεν, — εἶνε πλησίον τῆς ἀγαπητῆς της κυρίας.

Ὁ Βαττίστας παρήτησε τὸ πανδοχεῖον καὶ τὰς ἐπωμίδας του, κ' ἐλθὼν ἐγένετο ἄλιεὺς ἐν Ἰσχίᾳ, ὅπου ζῆ ἐν πενιχρῇ τινι συνοικίᾳ τῆς πόλεως, ἐγγὺς τοῦ λιμένος. Φέρει καθ' ἐκάστην σχεδὸν εἰς τὴν ἔπαυλιν τῆς λαίδης Κλέβερτων ἄρθρον προμήθειαν ἰχθύων, ἣν παραλαμβάνει πάντοτε ἡ Σπεράντσα, διότι μόνη αὐτὴ ἐννοεῖ τὴν διάλεκτόν του καὶ δύναται νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ.

Κατὰ τ' ἄλλα προσφέρεται πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς ξένον, οὕτω δὲ πράττουσι καὶ ἡ Χούτσινς καὶ ὁ ἄγγλος ὑπρέτης, οἱ μόνοι τῆς οἰκίας, οἵτινες ἐγνώρισαν τὸν Βαττίσταν πρὶν ἢ μεταβῆ εἰς τὴν Ἰσχίαν. Οἱ ἐν τῇ πόλει πελάται τοῦ Βαττίστα δὲν εἶνε πολλοί. Ἐκτὸς σπανίων τινῶν καὶ τυχαίων ἀγοραστῶν, μόνος του πελάτης εἶνε ὑψηλὸς τις μεσήλιξ ἀνὴρ, μέλκνα φορῶν τριμμένον ἐπεנדύτην, κάτοικος δὲ βεβαίως τοῦ φρουρίου, διότι φαίνεται τακτικῶς διακίμων τὴν γέφυραν, ἧτις συνδέει αὐτὸ πρὸς τὴν νῆσον, ὁσάκις ἔρχεται ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ν' ἀγοράσῃ ἰχθύς παρὰ τοῦ Βαττίστα. Ὁ Βαττίστας περιποιεῖται μεγάλως τὸν μυστικὸν αὐτοῦ πελάτην· τὸν ἀποκαλεῖ *φίλιτατόν του ἰατρὸν*, ὡς τὸν ἐβάπτισε μόνος του, καὶ τῷ προσφέρει πάντοτε ἐν μικρὸν ποτήριον Δακρύου τοῦ Χριστοῦ¹. Δίδει εἰς αὐτὸν ὅσους ἰχθύς ἔχει, καὶ προσεῖ μικρὰ τινα μυστηριώδη δέματα, ἅτινα ὁ ἀγοραστὴς προσαρτᾷ ἐπιμελῶς εἰς τὸ σῶμά του, ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του. Τὰ δέματα ταῦτα περιέχουσι τολύπας ἐξ ἰσχυροῦ νήματος μετάξης, παρεσκευασμένας ὑπὸ τῆς λαίδης Κλέβερτων καὶ τῆς Σπεράντσας. Μιᾶς δὲ μόνης ὥρας ἐργασία θὰ ἤρκει, ἵνα ἑκατοντάδες ἐκ τῶν τολυπῶν ἐκεῖνων δεθῶσι πρὸς ἀλλήλας καὶ ἀποτελέσωσι στερεώτατον σχοινίον δι' οὗ νὰ καταβῆ τις ἀφ' οἰουδήποτε ὕψους.

Εἶνε Μάϊος μὴν. Ἡ νύξ εἶνε σκοτεινὴ, ὡς ἐπιθυμοῦσιν αὐτὴν οἱ ἐρασταὶ καὶ οἱ λαθρέμποροι, καὶ ἡ μελανὴ μορφή του φοβεροῦ φρουρίου μόλις διακρίνεται ἐν ἀπόπτῳ ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ βάρους συννεφῶς οὐρανοῦ. Πλοιᾶριον μικρὸν, οὗτινος ἐπιθαίνουσιν ὁ Βαττίστας καὶ ὁ ἀκόλουθος, προχωρεῖ μετὰ περισκέψεως, διὰ κωπῶν ἀρώνων, μέχρη τῶν βάρων τοῦ κολοσσαίου πύργου καὶ σταματᾷ ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου ὁ βράχος βυθίζεται καθέτως εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς ἐνὸς δὲ μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μικροῦ ὄρμου τῆς Ἰσχίης σαλεύει ἐπ' ἀγκύρας ἡ θαλαμηγός Καρτερία, κ' ἐν μικρῷ θαλαμίσκῳ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος μένουσιν ἡ λαίδη Κλέβερτων καὶ ἡ Σπεράντσα, ἄφωνοι ὡς σκιά. Ἡ ἀγωνία των εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε οὐδὲ λέξιν δύναται νὰ προσφέρωσιν. Ἡ Σπεράντσα, γονυπετὴς παρὰ τῇ κυρίᾳ της, βρέχει τοὺς κροτάφους αὐτῆς. Ἡ ζωὴ τῆς Λουκίας ἤρηται ἐκ τῆς ἐκθάψεως τῆς ὥρας ἐκεῖνης.

Πάντα τὰ ὠρολόγια τῆς πόλεως σημαίνουσι μεσονύκτιον. Αἶ ἐν τῷ θαλαμηγῷ δύο γυναῖκες ἀτενίζουσι πρὸς τὸ φρούριον, οἱ δὲ ἐν τῷ πλοιαρίῳ ἄνδρες βλέπουσι ἀτενῶς εἰς τὰ ὕψη. Οὐδεμίαν κίνησιν, οὐδεὶς ἤχος ἀκούεται. Παρέρχεται μία ἔτι ὥρα, καὶ ἡ αὐτὴ ἡσυχία ἐξακολουθεῖ. Τί σημαίνει ἄρα γε αὐτὴ ἡ βραδυτῆς; Μεσονύκτιον ἦτο ἡ συμπρωνημένη ὥρα. Εἰκοσι λεπτὰ ἤρουν εἰς

1. Lacryma Christi, ὀνομαστὸς οἶνος τοῦ Βισουβίου.

αὐτὸν ἵνα ῥιτίσῃ τὰ δεσμά του καὶ τὰς σιδηρὰς βάρδους τοῦ παραθύρου, ὅθεν ἐμελλε ν' ἀποδράσῃ. Μὴ τυχὸν ἀνεκαλύφθη; ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐσημαίνατο τὸ γεγονός ἀπὸ τοῦ φρουρίου, διὰ θορύβου, φωνῶν, πυροβολισμῶν. Θὰ εφραίνοντο τοῦλάχιστον φῶτα, — ἐνῶ πάντα μένουσιν ἀτάραχα καὶ σκοτεινά. Ἡ μὴ τυχὸν ὁ κατάδικος ἀπώλεσε τὸ θάρρος του κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν; Τριετεῖς ἠθικαὶ καὶ φυσικαὶ βάραιαι σιγῆς, ὡς ἡ καρδία τοῦ Ἀντωνίου.

Ἐνῶ τοιαύτας εἰκασίας ἀντήλλασσαν ταπεινὴ τῇ φωνῇ οἱ ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου καὶ τῆς θαλαμηγῶ εὐρισκόμενοι, ὁ μέγας τοῦ φρουρίου ὄγκος διεγράφετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθαρῶτερον ἐπὶ τοῦ βαθμηδὸν λευκίζοντος οὐρανοῦ. Μετὰ δέκα λεπτὰ δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον ν' ἀπομακρυνθῇ τὸ πλοιᾶριον χωρὶς νὰ ἐγεῖρη ὑπονοεῖς. Ἐπομένως ὁ Βαττίστας καὶ ὁ ἀκόλουθος ἀνέλαβον τὰς κώπας των, καὶ καταλείποντες μετὰ πάσης προφυλάξεως τὴν κινδυνώδη θέσιν των, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν θαλαμηγόν. Μετὰ μίαν δὲ περίπου ὥραν ἡ λαίδη Κλέβερτων ἐπέστρεψε διὰ φορείου εἰς τὴν ἔπαυλιν της, ἐνῶ ὁ Βαττίστας ἐθημάτιζεν ἀνήσυχος ἐν τῇ πενιχρᾷ του καλύβῃ, ἐγγὺς τοῦ λιμένος, προσδοκῶν ἀνυπομότως τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ ἀπὸ τοῦ φρουρίου μυστηριώδης πελάτης του ἤθελε φέρει πρὸς αὐτὸν τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος τῆς προτεραίας νυκτός.

Ὁ ἄνθρωπος ἦλθε τέλος, ἀλλ' ἡ εἰδήσις ἦν ἐκώμισε τοσοῦτον συνελκόντῃ τὸν Βαττίσταν, ὥστε ὀλίγου δὲν ἀνετρέπετο ὑπτίως, ὡς ἄνθρωπος μεθῶν. Ἐδράμην εὐθὺς εἰς τὴν ἔπαυλιν, καὶ ἡ Σπεράντσα περίτρομος εἰτήγαγεν αὐτὸν παρὰ τῇ λαίδῃ Κλέβερτων.

— Δὲν θέλει νὰ φύγῃ, ἀνέκραξεν ὁ πτωχὸς νέος, ἀποσπῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, δὲν θέλει νὰ φύγῃ!

Καὶ ἦτο ἡ ἀλήθεια. Ὁ Ἀντωνίος ἠρνήθη ν' ἀποδράσῃ.

— Αὐτὴ εἶνε καθαρὰ τρέλλα! ἀνεφώνησεν ὁ ἀκόλουθος.

Ἡ Λουκία καὶ ἡ Σπεράντσα ἀντήλλαξαν βλέμμα ἔμπλεον τρόμου. ὁ δὲ Βαττίστας ἐπέδωκεν εἰς τὴν λαίδην Κλέβερτων μικρὸν τεμάχιον χαρτίου, περιέχον τὰς ἐξῆς σειρὰς, γεγραμμένας ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ:

«Εἶνε καὶ πέντε ἄλλοι μετ' ἐμοῦ, ὅλοι εὐγενεῖς καρδίαι, ὧν ἕκαστος ἀξίζει δέκα ὡς ἐμέ. Δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἐγκαταλείψω, καὶ δὲν δύνασθε νὰ τοὺς σώσατε ὅλους. Ἀφήσατέ με εἰς τὴν τύχην μου. Ἡ πρόνοια ὤρισεν νὰ ὑποφέρω. Ἴσως δὲ τὰ παθήματά μου καρποφορήσωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου. Δεσθῆτε τῷ Θεῷ ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογήσῃ!

«Ὁ Α... σας».

Ἡ Λουκία ἔκραψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χει-

ρων της και δάκρυα πύρινα ἔρρευσαν διὰ τῶν δακτύλων της.

— Θὰ τοὺς σώσωμεν ὅλους, ἀνέκραξεν αἴφνης, ἐβίβουσα τὴν κεφαλήν ὡς ἐξ ἐνδομύχου ἐμπνεύσεως.

— Θὰ τοὺς σώσωμεν, . . . ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀκούτῃ! εἶπεν ὁ ἀκόλουθος καὶ ἡ Σπεράντσα.

Ὁ Βαττίστας οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ὕψωσε τὴν κεφαλήν οἷοναι ὀμνῶν.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ βαρῶνος Μιτράλιας ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Λουκιάν, ἣν εἶχε γνωρίσει κατὰ τὰς βασιλικὰς ἐσπερίδας. Ἦν ἄνθρωπος μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας, καὶ ἡ λαϊκὴ Κλέβερτων δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τὸν δεχθῇ.

Ὁ διάλογος περιεστράφη περὶ παντοῦ : τὴν Αὐλήν, τὸν καιρὸν, τὴν ὥραιον θέαν, καὶ τὴν κομψὴν θαλαμηγὸν τῆς Λαίδης Κλέβερτων, ἣν ὁ βαρῶνος εἶχε θαυμάσει μακρόθεν.

— Δὲν ἐπεθύμει ἀρὰ γε ὁ βαρῶνος, εἶπεν ἡ Λουκία, νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ πλοῖον;

Ἄλλ' ὁ βαρῶνος ἐλυπήθη πολὺ, ὅτι δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς εὐμενοῦς προσκλήσεως τῆς λαίδης Κλέβερτων, διότι εἶχε μεταβῆ εἰς Ἰσπανίαν κατ'ἐπίσημον ἀποστολὴν καὶ ὤφειλε νὰ ἐπιστρέψῃ εὐθὺς εἰς Νεάπολιν.

— Δὲν ἤλθετε, ἐλπίζω, εἶπεν ἡ Λουκία βεβαιωμένως γελάσας, διὰ νὰ κηρύξετε τὴν νῆσόν μας εἰς κατάστασιν πολιορκίας.

Ἡ ἐπίσημος ἀποστολὴ, εἶχε πῶς τρομάζει τὴν λαίδην Κλέβερτων.

— Σχεδὸν τὸ ἐπεθύμουν, ἀπάντησε γελῶν ὁ βαρῶνος, τοῦλάχιστον διὰ νὰ ἦμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μὰς φύγετε ἔξαρνα.

Εἶπε δὲ ταῦτα παραδόξως βλεφαρίζων, κ' ἐξηκολούθησε σοβαρώτερον :

— Ἡ σημερινὴ μου ἀποστολὴ—τὸ ἐμπιστευομαι εἰς τὴν χειρὸς ὑμῶν— ἀφορᾷ πολιτικούς τινες καταδικάτους, τοὺς ὁποίους δὲν ὑποπεύετε βέβαια ὅτι ἔχετε γείτονας, καὶ οἵτινες κρατοῦνται εἰς αὐτὸ τὸ φρούριον ἐκεῖ κάτω.

— Ἀλήθεια;

— Μάλιστα. Ἡ κυβερνήσις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἔμαθεν ὅτι σκευραῖα ἐγένοντο ἐπὶ τῆς νήσου πρὸς φυγάδουσιν τῶν. Μὴ τρομάξετε! δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὴν κοινωνίαν ὄντα τόσον ἐπικίνδυνα. Ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης, ὁ πρίγκιψ Λουδοβίκος, ὅστις, ὡς ναύαρχος τοῦ βασιλείου εἶνε ἐπιφορτισμένος τὴν διοίκησιν αὐτῆς τῆς νήσου, μ' ἔστειλε νὰ κάμω ἐξετάσεις. Τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται σπουδαῖον, ἀλλ' ὅπως δῆποτε τὸ φρονιμώτερον πάντων μ' ἐφάνη, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν καταδικῶν, νὰ διατάξω τὴν μεταφορὰν τῶν.

— Καὶ ποῦ θὰ τοὺς στείλετε; ἠρώτησεν ἡ λαίδη Κλέβερτων, ἀδικροῖαν ὑποκρινομένη.

— Ἄ! αὐτὸ εἶνε μυστικόν, μελαίδη! ἀπάντησε μειδιῶν ὁ βαρῶνος καὶ ἀπῆλθε.

Ὅτε ἡ Σπεράντσα μετὰ τινος στιγμῆς ἐπανῆλθε παρὰ τῆ κυρίᾳ της εὗρεν αὐτὴν λιπόθυμον. Τοῦτο δυστυχῶς συνέβαινε συχνάκις ἀπὸ πολλῶν ἡδῆ μνηθῶν.

— Ἄχ, αὐτὸς ὁ φοβερὸς ἄνθρωπος! τῆ εἶπεν ἡ Λουκία ταπεινῆ τῆ φωνῇ. Θὰ σοῦ εἰπῶ μετ'ὀλίγον. . . τὴν δὲν ἠμπορῶ. . . Ἔχω διαθέσιν νὰ κοιμηθῶ.

Ἡ Σπεράντσα κατέκλινε τὴν Λουκιάν, ἵνα κοιμηθῇ. Ἀνεπαύθη δ' ἀληθῶς ἡσυχότατα. Ἐπίστε λέξεις διακεκομμένα, ἐξ ὄνειρου προδήλως προερχόμενα, διέφρουγον τὰ χεῖλη της. Ἐζήτει τὴν κυανὴν της ἐσθῆτα, διότι ἤραγετό τις ἀπὸ μακροῦ προσδοκώμενος. Ἐπὶ τινος δὲ στιγμῆς ἐδοκίμασε νὰ ψάλλῃ ᾄσμα τι, ὅπερ ἐξηκολούθησεν ὑποτονθορῶσα ἡ Σπεράντσα.

Ἦτο τὸ πρῶτον σικελικὸν ᾄσμα, ὅπερ ὁ Ἄντωνίος εἶχε διδάξει τὴν Λουκιάν. Μετὰ τοῦτο βραβεῖα ἐπῆλθε σιγὴ ἐπὶ ὄρας πολλὰς.

Ἡ ἡμέρα ἐκλινεν, ἡ δὲ Σπεράντσα, ἥτις μόλις ἀνέπνευεν, ἵνα μὴ ταραξῇ τὴν κοιμωμένην κυρίαν της, ἤρχισε νὰ τρομάξῃ, ἀγνοοῦσα διατὶ, ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτὴν ἡρεσίας. Μὴ ἀντέχουσα μακρότερον, ἐπλησίασε εἰς τὴν κυρίαν της κ' ἐκυψεν ἐπὶ τῆς μορφῆς της, κατεπλάγη δὲ ἐκ τῆς ἀλοιώσεως τῶν χαρακτῆρων τῆς Λουκίας. Ἐβάλεσεν αὐτὴν ὀνομαστὶ, . . . ἀλλ' οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀπάντησιν. Ἐδράζε μίαν τῶν χειρῶν της. . . ἦτο ψυχρά. Ἡ Λουκία δὲν ὑπέφερε πλέον.

Ἐβρίνετο ὡς παιδίον κοιμώμενον. Ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου εἶχεν ἐξαλείψει τὰς προώρους ρυτίδας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ στόματός της. Τὰ χεῖλη της ἦσαν ἡμίανοικτα κ' ἐφαίνοντο μειδιῶντα. Ἡ κεφαλή της ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὸ φρούριον, καὶ τὸ ἔσχατον αὐτῆς βλέμμα εἶχε στραφῆ πρὸς τὸν Ἄντωνίον.

Ὁ Σὴρ Ἰωάννης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ εἰς τὸ ἀπαίσιον μῆνυμα. Ἀπέθανε μετὰ βραχυχρόνιον μαρτυρίον.

Ὁ νεκρὸς ἀκόλουθος ἐζήτησε κ' ἐπέτυχε μετὰθεσιν, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ζήτησιν ἐν Νεαπόλει.

Ὁ μυστηριώδης πελάτης τοῦ Βαττίστα δὲν ἀνερίθη πλέον, οὐδὲ ἠκούσθη τι περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Βαττίστας καὶ ἡ Σπεράντσα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν τόπον τῶν, καὶ ἠγόρασαν ἐγγυὲς τῆς Νικαίας ὠραῖον ἐξοχικὸν οἰκίσκον ὅπου ζῶσιν ἔτι σήμερον εὐποροῦντες· διότι ἡ λαίδη Κλέβερτων, αἰσθανομένη τὸ προσεχές της τέλος, εἶχε κληροδοτήσῃ ἱκανὴν χρηματικὴν ποσότητα εἰς τὴν Σπεράντσαν. Ἀλλ' ἡ ἀπώλεια τῆς εὐεργετιδῆς της καὶ ἡ ἀλαθροῦς τύχη τοῦ ἱατροῦ Ἄντωνίου περιέβαλλον διὰ πενθίμου νεφέλης τὴν ὑπαρξίν τῶν. Ἡ Σπεράντσα ἐγήρασεν ἡδῆ καὶ ἡ κόμη της εἶνε φαρῶα.

Ὁ λοχαγὸς Ὁδραὶ Δάβεν συνῆψε πλούσιον γάμον καὶ δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὰς Ἰνδίας. Εἶνε

ἡδῆ ἀπὸ τινων ἐτῶν μέλος τοῦ κοινοβουλίου, ἀλλ' ὄμιλεῖ σπανίως, καὶ μόνον σάκις πρόκειται περὶ θρησκείας καὶ φιλανθρωπίας, — ἀντικειμένων εἰς ἃ ἔχει εἰδικότητα.

Ὁ ἱατρὸς Ἄντωνίος ὑποφέρει πάντοτε, εὐχεται καὶ ἐλπίζει ὑπὲρ τῆς χώρας του.

ΑΙ ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑΙ ΕΝ ΜΑΔΡΙΤΗΙ

Ἡ ἐναρξὶς τῶν ταυρομαχιῶν ἐν Μαδρίτῃ εἶνε γεγονόςς πολλῶ σπουδαιότερον ἢ ἀλλαγὴ ὑπουργείου. Πρὸ μνηθῶς ἡδῆ ἡ εἰδήσις διαδίδεται καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ Κάδιξ μέχρι Βαρκελώνης, καὶ ἀπὸ Βιθόα μέχρι Ἀλκαρίας. Εἰς τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων, καθὼς καὶ εἰς τὰς καλύβας τῶν πτωχῶν οὐδεὶς ἄλλος γίνεται λόγος εἰμὴ περὶ ταύρων καὶ ταυρομάχων. Μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πρωτεύουσας συνιστῶνται ἔκτακτοι ἀμαζοστοιχίαι. Ὁ μὴ ἔχων ἄφθονα χρήματα κάμνει οἰκονομίαν, ὅπως κατὰ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν προμηθευθῇ καλὴν τινα θέσιν ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ. Οἱ μὲν γονεῖς ὑπόσχονται εἰς τὰ ἐπιμελῆ τέκνα τῶν, οἱ ἔρασταί εἰς τὰς ὠραίας φίλας τῶν νὰ τὰς ὀδηγήσωσιν ἐκεῖ. Αἱ ἐφημερίδες προλέγουσι πλήρη τὴν ἐπιτυχίαν οἱ ἀγωνισθησόμενοι ταυρομάχοι, οὓς βλέπει τις ἐν Μαδρίτῃ, δακτυλοδεικτοῦνται, φῆμι δὲ διατρέχουσιν ὅτι οἱ ταῦροι ἐφθασαν ἡδῆ, καὶ ὅτι πολλοὶ εἶδον αὐτούς. Πάντες θέλουσι νὰ πορευθῶσιν ἵνα τοὺς ἴδωσιν. Οἱ ταῦροι οὗτοι εἶνε θαυμάσιοι καὶ ρωμαεῖοι. Τὸ γραφεῖον τῶν εἰσιτηρίων ἀναπετάννυσι τὰς θύρας του. Οἱ φιλοθέαμονες συρρέουσιν ἀήροσι, οἱ τῶν εὐγενῶν οἰκογενειῶν ὑπερέται, οἱ μετῆται, οἱ ἐντεταλμένοι φίλοι καὶ ἄλλοι πολλοί, νὰ προμηθευθῶσι θέσεις. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἡ Διεύθυνσις εἰσέπραξε πεντήκοντα χιλιάδας φράγκα, τὴν δευτέραν τριάκοντα, καὶ ἐν μίᾳ ἐβδόμῃ ἐκατὸν χιλιάδας φράγκα. Ἦλθεν ὁ Frascuelo, ὁ περίφημος ταυρομάχος (matador), ἦλθεν ὁ Cuco, ἦλθεν ὁ Calderon, ἦλθον ὅλοι! Ἀκόμη τρεῖς ἡμέραι ὑπολείπονται. Χιλιάδες ἀνθρώπων περὶ οὐδενὸς ἄλλου λαλοῦσιν. Ὑπάρχουσι κυρίαι ὀνειρευόμεναι ἀποκλειστικῶς τὸ ἵπποδρόμιον, ὑπουργοὶ μὴ ἔχοντες πλέον τὸν νοῦν τῶν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους, ἀρχαῖοι θαμῶνες τῶν ἵπποδρόμιων ὑπὸ πυρατώδους ἀνυπομνησίας κατεχόμενοι, ἐργάται πτωχοὶ μὴ καπνίζοντες πλέον τὸ προσφιλὲς σιγάρον τῶν ὅπως ἐξοικονομῆσιν χρήματά τινα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θεάματος. Τέλος φθάνει ἡ παραμονή. Τὸ Σάββατον τὸ πρῶτ, πρὸ τῆς αὐγῆς, ἄρχεται ἡ πώλησις τῶν εἰσιτηρίων ἐν τινὶ ἰσογειῷ αἰθούσῃ κατὰ τὴν ὁδὸν Alcalá. Πλήθος ἄπειρον συνωθεῖται ἐξῶ τῶν θυρῶν, πρὶν ἢ αὐταὶ ἀνοιχθῶσιν. Πολλοὶ κραυγάζουσι, συγκρούμενοι καὶ ἀποθουόμενοι. Εἴκοσι ἀστυνομικοὶ κλητῆρες πύθουσιν αἶμα ἵνα δυνήθωσι νὰ ἐπιβάλωσιν ὀλίγην ἡσυχίαν. Μέχρι τῆς νυκτὸς ἡ κίνησις εἶνε ἀπερίγραπτος. Ἡ πολυπύθητος ἡμέρα ἀνατέλλει. Τὸ

θέμα ἄρχεται εἰς τὰς τρεῖς. Ἀπὸ μεσημβρίας τὸ πλήθος γίνεταί ὡς θάλασσα πρὸς τὸ ἵπποδρόμιον, ὅπερ κείται κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου Σαλαμάγκας ἐκείθεν τοῦ Πράδου, ἐξῶ τῆς πύλης τῆς Alcalá. Ἀπασαί αἱ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὁδοὶ πληροῦνται ὑπὸ ἀπείρῳ πλήθους λαοῦ, πέριξ δὲ τοῦ κτιρίου παρατηροῦνται πυκνοτάτη μурμηκία ἀνθρώπων. Ἐξ ἑνὸς μὲν φαίνονται τάγματα στρατιωτῶν ἠγούμενων τῶν μουσικῶν αὐτῶν, ἀπ' ἑτέρου δὲ ὕδατοπῶλαι καὶ πορτοκαλλοπῶλαι πληροῦσι τὸν ἀέρα μετὰ τὰς φωνὰς τῶν. Οἱ τῶν εἰσιτηρίων μεταπράται τρέχουσι τῆδε καθεῖς ὑπὸ μυρίων προσκαλούμενοι φωνῶν. Οὐαὶ τῷ μὴ ἐφοδιασθέντι εἰσέτι με εἰσιτηρίον! Ἐὰν τὸ πληρῶση διπλασίως, τριπλασίως, τετραπλασίως, ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἐπληρώθη εἰσιτηρίον μέχρι πενήκοντα, ὀγδοήκοντα φράγκων! Ἦδῃ οὐδὲν ὑπολείπεται πλέον ἢ νὰ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς, λέγεται δὲ ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ βασίλισσα. Αἱ ἀμαζαί τῶν διασημοτέρων ἀρχίζουσι νὰ φθάνωσιν. Ὁ δούξ Fernán Núñez, ὁ δούξ τοῦ Abrantès, ὁ μαρκήσιος τοῦ Vega de Armijo, πλήθος ἐκ τῶν μεγιστάνων τῆς Ἰσπανίας, αἱ ἀριστοκρατικαὶ δέσποιναί, οἱ ὑπουργοί, οἱ στρατηγοί, οἱ πρέσβεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ὠραῖον, πλούσιον, καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει. Διὰ πολλῶν θυρῶν εἰσέρχονται εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσέλθῃ τις ἐν αὐτῷ ἐκκοφάινεται.

Μετὰ τῶν ἄλλων εἰσῆλθον καὶ ἐγώ. Τὸ ἵπποδρόμιον ἔχει ἔκτασιν ἀπέραντον. Πρακτοροῦμενον ἐξῶθεν οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζει. Εἶνε κτίριον στρογγύλον, χαμηλόν, ἀνευ θυρίδων, ἔχον κίτρινον χρωματισμὸν, ἀλλ' εἰσεργόμενός τις ἐν αὐτῷ ὑπὸ μεγίστης καταλαμβάνεται ἐκπλήξεως. Εἶνε ἵπποδρόμιον δι' ἑνα λαὸν ὀλόκληρον. Δύναται νὰ περιλάβῃ δέκα χιλιάδας θεατῶν καὶ μίαν ἑλὴ ἵππου καὶ νὰ κινήται ἐν αὐτῷ ἀνέτως. Τὸ στάδιον εἶνε κυκλωτὲρὸν καὶ εὐρυχωρότατον, δέκα δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἵπποδρόμιων δύναται νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ αὐτοῦ. Περιστασιχεῖται ὑπὸ ξυλίνου διαφράγματος, οὗτινος τὸ ὕψος φθάνει σχεδὸν μέχρι τοῦ λαμοῦ. Ἐτῶθεν δὲ ἔχει μικρὰν βαθμίδα ὀλίγον ὑψομένην ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐπ' ἧς οἱ ταυρομάχοι στήριζουσι τὴν πῶδα ὅπως πηδήσωσιν ὑπεράνω τοῦ διαφράγματος, ὅταν διώκωνται ὑπὸ τοῦ ταύρου. Ὅπισθεν τοῦ διαφράγματος τοῦτου ὑπάρχει ἕτερον ὑψηλότερον, καθόσον ὁ ταῦρος ὑπερπῆξ πολλὰκις τὸ πρῶτον. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο καὶ κύκλω τοῦ σταδίου ὑπάρχει κενόν τι διάστημα, ἔχον πλάτος ὀλίγον περισσώτερον τοῦ μέτρου, ἐνθα περιφέρονται οἱ ταυρομάχοι πρὸ τῆς πάλης καὶ ἴστανται κατ' αὐτὴν, οἱ τοῦ ἵπποδρόμιου ὑπερέται καὶ οἱ ξυλομαχοί, ὄντες ἑτοιμοὶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν πάσης ζημίας ἣν ἤθελαν ἐπιφέρει ὁ ταῦρος, οἱ φύλακες, οἱ πωληταὶ πορτοκαλλίων, οἱ ἀπολαύοντες τῆς εὐνοίας τοῦ διευθυντοῦ, οἱ πλούσιοι, οἱς ἐπιτρέ-

πεται παράθεσις τις τοῦ κανονισμοῦ. Ἐκείθεν τοῦ δευτέρου τούτου διαφράγματος ὑψοῦνται λίθινοι βαθμίδες, πέραν δὲ τῶν βαθμίδων τὰ θεωρεῖα, καὶ ὑπὸ ταῦτα ὑπάρχει στοὰ ὑπὸ τριῶν σειρῶν ἐδράνων κατεχωμένη. Τὰ θεωρεῖα δύνανται νὰ περιλάβωσιν ἕνασπον ἀπὸ δύο μέχρι τριῶν οἰκογενειῶν. Τὸ τοῦ βασιλέως εἶνε μεγάλη αἴθουσα, πλησίον δὲ αὐτοῦ κείται τὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐξ οὗ δὲ δῆμαρχος ἢ δὲ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ προεδρεύει τοῦ θεάτρου. Ὑπάρχει θεωρεῖον τῶν ὑπουργῶν, τοῦ διοικητοῦ, τῶν πρέσβειον. Πᾶσα εὐγενῆς οἰκογένεια ἔχει τὸ ἴδιόν της. Οἱ κομφερόμενοι νεανίαι, οἱ «boulonistes», ὡς τοὺς ὀνομάζει ὁ Giusti, ἔχουσιν ὡσαύτως ἴδιον θεωρεῖον ἀπὸ κοινοῦ. Ἐπ' ἐξῆς δὲ ἔρχονται τὰ ἐνοικιαζόμενα θεωρεῖα, ἅπερ στοιχίζουσι μυθώδη ποσά. Ὅλοι αἱ θέσεις τῶν βαθμίδων εἰσὶν ἡριθμημέναι. Ἐκαστος ἔχει τὸ εἰσιτήριόν του, ἢ δὲ εἰσόδος ἐνεργεῖται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀτάξιας. Τὸ ἵπποδρόμιον δικαίρεται εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν ὑπαίθρῳ τυγχάνει ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἥλιον, τὸ δὲ ἕτερον μένει ὑπὸ σκιάν. Ἐν αὐτῷ αἱ τιμαὶ εἰσὶ μεγαλείτεροι, εἰς δὲ τὸ ἄλλο μεταβαίνει ὁ ὄχλος. Τὸ στάδιον ἔχει τέσσαρας θύρας ἀπεχούσας ἐξ ἑσῶς σχεδόν, ἧτοι τὴν δι' ἧς εἰσέρχονται οἱ ταῦροι, τὴν τῶν ταυρομάχων, τὴν τῶν ἵππων καὶ τὴν τῶν κερύκων τοῦ θεάτρου, ἧτις εἶνε ὑπὸ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον. Ὑπεράνω τῆς θύρας τῶν ταῦρων ὑπάρχει εἶδος ἐξώστου ὀνομαζομένου «toril». Εὐτυχῆς ὁ δυνάμενος νὰ εὕρῃ ἐπ' αὐτοῦ θέσιν! Ἐν τῷ ἐξώστῳ τούτῳ ἐπὶ ἐλαφροῦ ὑψώματος ἵττανται οἱ μουσικοὶ, οἵτινες εἰς τὸ πρῶτον διδόμενον σύνθημα ἐκ τοῦ δημοτικοῦ θεωρείου σκαλπίζουσι καὶ τυμπανίζουσιν ἵνα ἀναγγείλωσιν τὴν ἐξόδον τοῦ ταύρου. Ἀπέναντι δὲ τοῦ ἐξώστου πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ σταδίου, ἐπὶ τῶν βαθμίδων, εἶνε τοποθετημένη ἡ δοχήστρα. Αἱ βαθμίδες εἰσὶ διηρημέναι εἰς τμήματα, ὧν ἕκαστον ἔχει τὴν θύραν τῆς εἰσόδου του. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θεάματος ὁ λαὸς δύνανται νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ σταδίῳ καὶ νὰ ἐπισκερθῇ ὅλας τὰς γωνίας τοῦ κτιρίου. Ὅθεν σπεύδουσιν οἱ πάντες νὰ ἴδωσι τοὺς ἐντὸς τῆς ἀλλῆς ἐγκλεισμένους ἵππους, τὰ δυστυχῆ ἐκείνα ζῶα, ἅτινα εἰσὶ προωρισμένα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀποθάνωσιν, ἐπισκέπτονται τοὺς σκοτεινοὺς σταύλους, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσὶ καθεργασμένοι οἱ ταῦροι, οὓς μεταφέρουσιν ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλον, μέχρις οὗ φθάσωσιν εἰς τὴν σκοτεινὴν δίοδον, ἐξ ἧς τοὺς ρίπτουσιν ἐντὸς τοῦ σταδίου. Πρὸς τούτους ἐπισκέπτονται τὸ νοσοκομεῖον. ἐνὸς θέλουσι μετενεχθῆ ὅσοι τῶν ταυρομάχων ἤθελον τραυματισθῆ. Ἄλλοτε μετέβαινον πάντες πρὸς ἐπισκεψὴν παρεκκλησίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτελεῖτο λειτουργία διαρκούσης τῆς πάλης, καὶ ἐνθα οἱ ταυρομάχοι προσήρχοντο ἵνα προσευχθῶσιν πρὶν ἢ ἀψήρῃσιν τὸ ὑπεῖον. Τρέχουσι πλησίον τῆς μεγάλης εἰσόδου, ὅπου εἰ-

σὶν ἐκτεθειμέναι αἱ λογχοφόροι σημαῖαι (banderillas) αἱ μέλλουσι νὰ ἐμπρηθῶσιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν ταῦρων, καὶ ἐνθα ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀρχαῖοι ταυρομάχοι, ὁ μὲν ἀνάπηρος, ὁ δὲ χωλός, ὁ δὲ ἄχειρ, πολλοὶ δὲ νεαροὶ μήπω γενόμενοι δεκτοὶ εἰς τὰς τιμὰς τοῦ ἵπποδρομίου τῆς Μαδρίτης. Ἐντὸς τούτου ἀγοράζουσιν ἀντίτυπα τοῦ *delitior* τῶν ταῦρων, ἅτινα ὑπόσχονται θεύματα ὡς πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, παρὰ δὲ τῶν φυλάκων λαμβάνουσι τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρου καὶ μικρὸν φύλλον ἐντυπον διηρημένον εἰς στήλας, ἐν αἷς σημειῶσιν τὰ διὰ τῶν λογχῶν καὶ ξιφῶν κτυπήματα, τὰς πτώσεις, τὰ τραύματα. Περιφέρονται ἐντὸς τῶν ἀτελευτήτων διαδρομῶν καὶ ἀτελευτήτων κλιμάκων ἐν μέσῳ κλήθους κινουμένου ἀπαύστως, ἀναβαίνοντες καὶ καταβαίνοντες μετὰ κραυγῶν καὶ θορύβου τοιοῦτου, ὥστε ὀλόκληρον τὸ κτίριον τρέμει, καὶ ἀκολούθως ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν θέσιν των.

Τὸ ἵπποδρόμιον εἶνε πλήρες, παρουσιάζει δὲ θέαμα, οὕτινος εἶνε ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ ὁ ἀναγνώστης ἰδέαν, ἐὰν δὲν ἴδῃ αὐτό. Εἶνε ὠκεανὸς κεφαλῶν, πύλων, ριπιδίων, χειρῶν κινουμένων ἐν τῷ ἀέρι. Πρὸς μὲν τὴν σκιάδα, ἐνθα ὑπάρχει ὁ ἐκλεκτὸς κόσμος, οἱ μεγάλοι, τὰ πάντα φαίνονται μελανὰ, ὑπὸ δὲ τὸν ἥλιον, ὅπου εἰσὶ τοποθετημένοι οἱ τοῦ ὄχλου, βλέπει τις μυρία ζωτὰ γόωματα φορεμάτων, ὀμβρελλῶν, χαρτίνων ριπιδίων, ἀποτελούντων ὡσαύτως ἀπέραντον κόσμον μετρητισμένων. Οὐτε δι' ἐν παιδίον ὑπάρχει πλεον θέσις. Τὸ πλῆθος εἶνε πυκνὸν ὡσαύτως φάλαγγς στρατοῦ, οὐδεὶς δύνανται νὰ ἐξέλθῃ, οὐτε εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτείνῃ εὐκόλως τὰς χεῖρας. Δὲν ἀκούει τις ὄχλοσθὸν ἐκ τῶν συνήθων ἢ θορύβον ὁμοίον τῷ τῶν θεάτρων· ἐνταῦθα τὸ πᾶν συνταράσσεται σμυρδαλέον κατὰ τρόπον ὅλως ἰδιοφυῆ. Οἱ μὲν ἄνδρες φωνάζουσι κελουῖντες ἢ χαίροντες ἀλλήλους μετὰ φρενητιώδους θυμηθίας, τὰ δὲ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες κραυγάζουσιν. Οἱ σοβαρώτεροι τῶν ἀνδρῶν μαινόνται ὡς νῆπια, νεανίαι δὲ ἀνὰ εἰκοσι καὶ τριάκοντα καθ' ὁμίλους ἄλλοντες ἐν θυμῷ καὶ κτυπῶντες τὰς ῥάβδους αὐτῶν ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἀναγγέλλουσι τὴν ὥραν εἰς τὸν δημοτικὸν ἀντιπρόσωπον. Εἰς τὰς ἐκωφωτικὰς τοῦ ὄχλου φωνὰς μιγνύονται οἱ βαραῖς καὶ ὑπόκωφοι ὠρυγμοὶ ἐκκατοστούς ὅλης πωλητῶν, ριπτόντων πορτοκάλλια πανταχόθεν. Ἡ μουσικὴ παικνίζει, οἱ ταῦροι μυκῶνται, τὸ πλῆθος ἐξώθεν θορυβεῖ. Ἀπέναντι τοιοῦτου θεάματος καταλαμβάνεται τις ὑπὸ φοβερᾶς σκοτοδίνης, καὶ πρὶν ἀρχίσῃ ἡ πάλη, αἰσθάνεται ἤδη ἑαυτὸν ἀπκηδηκότα μεθύοντα, σχεδὸν ἀπολέσσαντα τὴν κεφαλὴν.

Ἀφῆνης ἀκούεται κραυγὴ! Ἐὶ Rey, ὁ βασιλεὺς! Ἦλθεν ἐντὸς ἀμάξης σπορμένης ὑπὸ τεσσάρων λευκῶν ἵππων, ὀδηγούμενον ὑπὸ ὑπερῶν φερόντων τὴν γραφικωτάτην ἀνδραλουσιαν στολήν. Αἱ κλειούσαι τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ἀκαλυψίδες ἀνοίγονται

ἀμέσως. Ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται μετὰ πυκνῆς συνοδίας ὑπουργῶν, στρατηγῶν καὶ θεραπόντων. Ἄλλ' ἡ βασίλισσα δὲν εἶνε μετ' αὐτοῦ. Τοῦτο προεβλέπετο, διότι πάντες ἠξέουρουν ὅτι αἰσθάνεται φρικίαν πρὸς τοιοῦτον θέαμα. Ὁ βασιλεὺς ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ λείψῃ. Ἐρχεται πάντοτε λέγουσι μάλιστα ὅτι αὐτὸς εἶνε μανιώδης. Τέλος ἡ ὥρα ἐστήκανε, τὸ θέαμα ἄρχεται, ἐγὼ δὲ θὰ ἐνθυμοῦμαι ἐπ' ἔρου ζωῆς τὸ ρίγος, ὅπερ ἠσθάνθη ἐἰς τὰς φλέβας μου κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἡ σάλπιγγς ἤχει. Τέσσαρες φύλακες τοῦ ἵπποδρομίου ἐφιπποῖ φέροντες πῖλον περωτῶν, κατὰ μίμησιν Ἐρρίκου τοῦ Δ' μέλανα μανθῶνα, πέδιλα καὶ ξίφος εἰσέρχονται διὰ τῆς ὑπὸ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον θύρας καὶ περιέρχονται καλπάζοντες τὸ στάδιον. Τὸ πλῆθος ἀποσύρεται, ἕκαστος μεταβαίνει εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ κονίστρα μένει ἐλευθέρη. Οἱ τέσσαρες ἵπποι παρατάσσονται ἀνὰ δύο πρὸ τῆς θύρας τῆς ἀπέναντι τοῦ βασιλικῶν θεωρείου, ἧτις μένει εἰσέτι κεκλεισμένη. Ἐπ' αὐτῆς ἔχουσιν ἤδη τὸ βλέμμα προσηλωμένοι οἱ δέκα χιλιάδες τῶν θεατῶν. Ἐκ τῆς θύρας ταύτης μέλλει νὰ ἐξέλθῃ ἡ «cuadrilla», ἧτοι ἅπαντες οἱ ταυρομάχοι ἐν μεγάλῃ στολῇ, ὅπως παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν λαόν. Ἡ μουσικὴ παικνίζει, ἡ θύρα ἀνοίγεται, βροντώδεις δὲ ἐκρήγγονται ἐπεσημῖαι. Οἱ ταυρομάχοι προχωροῦσιν. Προπαροῦνται οἱ τρεῖς ξιφοφόροι (espadas), ὁ Frascuello, Lagartijo, Cayetano, οἱ περισημότεροι πάντων ἐνδεδωμένοι τὴν στολήν τοῦ *Figaró* ἐν τῷ «Κουρεῖ τῆς «Σεβίλλης» ἐκ μεταξῆς καὶ βελούδου διαφόρων χρωμάτων, κεκαλυμμένοι διὰ κεντημάτων, θυσάνων, κροσσῶν, ταινιῶν, χρυτῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων κατεργασμένων ἐπὶ ὄλου σχεδόν τοῦ ἐνδύματος αὐτῶν, περιτετυλιγμένοι ἐντὸς εὐρυγῶρων ἐπενδυτῶν ἐρυθρῶν καὶ κίτρινων, φέροντες λευκὰς περικνημίδας καὶ ζώνην μεταξίνην.

Μετὰ τούτους ἔρχονται οἱ σημαιοφόροι (banderilleros) καὶ οἱ capeadores καθ' ὁμίλους, χρυσῶ καὶ ἀργυρῶ ὡσαύτως κεκοσμημένοι. Εἶτα οἱ λογχοφόροι (picadores) ἐφιπποῖ ἀνὰ δύο, κρατοῦντες ἐν τῇ χειρὶ μέγα ἔγχος καὶ φέροντες φαῖον πῖλον χαυκλῆν καὶ πλατύτατον, μικρὸν διακέντητον ἐπενδυτῶν, καὶ πανταλόμιον ἐκ σιτικοῦ δέρματος βοῦς ἔχοντος ἐσωθεν σιδηρᾶς ταινίας. Τελευταῖοι δὲ ἔπονται οἱ «chulos», ἧτοι οἱ ὑπηρεταί, ἐν στολῇ εορτασίμῳ. Ἄπαντες δὲ ὁμοῦ περιέρχονται μεγαλοπροσῶς τὸ στάδιον διεθυνόμενοι πρὸς τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις γραφικωτέραν σκηνήν. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκει ἅπαντα τὰ χρώματα ὠραίου κήπου, ὅλον τὴν λαμπρότητα βασιλικῆς συνοδίας, ὅλον τὴν εὐθυμίαν ὀμίλου προσωπιδοφόρων, τὴν μεγαλοπρέπειαν λόγου πολεμιστῶν. Ἡμικλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις εἰμὴ νέφος ἀπαστράπτων ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Οἱ ἄνδρες εἶνε ὠραῖοτάτοι. Οἱ μὲν λογχοφόροι μεγαλόσωμοι καὶ μυώδεις, δίκην ἀθλητῶν, οἱ δὲ λοιποὶ λεπτοφρεῖς, εὐζωνοί, ἔχοντες παράστημα ἀγάλματος, πρόσωπον μελαγχροῖν καὶ μεγάλους ὑπερηφάνους ὀφθαλμοὺς. Ἐν γένει δὲ νομίζεις ὅτι εἶνε ἀρχαῖοι μονομάχοι περιβεβλημένοι τὴν πολυτέλειαν Ἀσιατῶν ἡγεμόνων.

Ἡ cuadrilla σταματᾷ πρὸ τοῦ βασιλικῶν θεωρείου καὶ χαίρετᾷ. Ὁ δῆμαρχος κείει ὅτι δύνανται νὰ ἀρχίσωσιν. Ἡ κλεις τοῦ toril, ἐνθα εἰσὶ κεκλεισμένοι οἱ ταῦροι, πίπτει ἐκ τοῦ θεωρείου εἰς τὸ στάδιον. Σκοπὸς τις τοῦ ἵπποδρομίου λαμβάνει καὶ ἐγγερίζει αὐτὴν εἰς τὸν φύλακα, ὅστις σπεύδει νὰ τοποθετηθῇ ἐγγὺς τῆς θύρας, ἣν εἶνε ἕτοιμος νὰ ἀνοίξῃ. Ὁ ὄμιλος τῶν ταυρομάχων διασκορπίζεται, οἱ ξιφοφόροι διεσπείρονται ἐντὸς τῆς κονίστρας, οἱ capeadores διασπείρονται ἐντὸς τῆς κονίστρας κινῶντες τὰ ἐρυθρὰ καὶ κίτρινα αὐτῶν ὑφάσματα, μένος δὲ τῶν λογχοφόρων ἀποσύρεται ἀνακείμενον τὴν σειρὰν του, οἱ δὲ λοιποὶ κεντῶσι τοὺς ἵππους των καὶ τοποθετοῦνται ἀριστερᾷ τοῦ toril εἰς ἀπόστασιν 20 βημάτων ἀπ' ἀλλήλων, τὰ μὲν νῶτα αὐτῶν ἔχοντες ἐστραμμένα πρὸς τὸ διάφραγμα, τὴν δὲ λόγχην προτεταμένην. Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶνε στιγμὴ ἀνεκφράστου ταραχῆς καὶ ἀνυπομονησίας. Τὰ βλέμματα πάντων συγκεντροῦνται ἐπὶ τῆς θύρας, ἐξ ἧς μέλλει νὰ ἐξέλθῃ ὁ ταῦρος. Ὅλον αἱ καρδίαι πάλλουσι, βαθεῖα ἐπικρατεῖ σιωπὴ καθ' ὅλον τὸ ἵπποδρόμιον. Οὐδὲν ἄλλο ἀκούεται ἢ οἱ μυκηθμοὶ τοῦ ταύρου, ὅστις ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς εἰρήρας αὐτοῦ φυλακῆς προχωρεῖ ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν, καὶ φαίνεται ζητῶν αἶμα! Οἱ ἵπποι φουάττουσιν, οἱ λογχοφόροι γίνονται πελιδοί. Μίαν ἀκόμη στιγμὴν! Πῆχος σάλπιγγος ἀκούεται, καὶ ἰδοὺ ἡ θύρα ἀνοίγεται, πλώριος δὲ ταῦρος ρίπτεται ἐντὸς τῆς κονίστρας Φοβερὰ κραυγὴ ἐξελθούσα ἐκ δέκα χιλιάδων στήθων τὸν χαίρετᾷ ἢ θανάτιμος πάλη ἄρχεται. Ἄ! ὅσον καὶ ἂν προσπαθῇ τις νὰ μὴν κύριος ἑαυτοῦ, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὠρχεῖ ὡς πτόμα!

Συγκεκριμένως μόνον ἐνθυμοῦμαι τί κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς συνέβη. Ἄγνοῦ ποῦ εἶχον τὴν κεφαλὴν. Ὁ ταῦρος ἐρείφη κατὰ τοῦ πρώτου λογχοφόρου, εἶτα ὀπισθοδρόμησεν, ἐπανελάβε τὴν προσβολὴν καὶ ἐπέπεσε κατὰ τοῦ δευτέρου. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἐὰν συνήρῃ πάλη, ἀλλὰ μετὰ δευτερολεπτον ὤρμησε κατὰ τοῦ τρίτου. Ἀκολούθως ἐδραμεν εἰς τὸ μέσον τῆς κονίστρας, ἔστη καὶ παρετήρει ἀγρίως. Παρετήρησα καὶ ἐγὼ . . . καὶ ἐκάλυψα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν. Ἐπίβρον αἶματος ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ μέρος τοῦ σταδίου ὅπερ δύνουσεν. Ὁ πρώτος ἵππος ἔκαστο χαμά, ἔχων τὴν κοιλίαν ἠνεωγμένην καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἐσκηροπισμένα. Ὁ δεύτερος, ἔχων τὸ στήθος διεσχισμένον ὑπὸ εὐρείας πληγῆς, ἐξ ἧς τὸ αἷμα ἔρρεε ποταμῶδον, ἔβρινε τῆδε κἀκείσε κλονιζόμενος, ὁ τρίτος ριφθεὶς κατὰ γῆς προσεπάθει

νά ανορθωθῆ. Οἱ ὑπερέται τρέχοντες ἐν σπουδῇ ἀνήγειρον τοὺς λογχοφόρους, ἀφῆρουν τὸ ἐπίπινον καὶ τὰς ἡνίας τοῦ φονευθέντος ἵππου, καὶ προσεπάθουν νά ἀνορθώσωσι τὸν πληγωθέντα. Καταχθόνιοι ὠρυγμοὶ ἠντήχουν πανταχόθεν. Τοιαυτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀγῶνος. Πρῶτοι οἱ λογχοφόροι δέχονται τὴν προσβολὴν τοῦ ταύρου. Τὸν προσμένουσι στεροῶ τῷ ποδὶ καὶ ἐμβυθίζουσι τὴν λόγχην αὐτῶν μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ τραχήλου, καθ' ἣν στιγμὴν χαμηλοῦται ὅπως προσβάλλῃ τὸν ἵππον. Παρατηρητέον ὅτι ἡ λόγχη ἔχει βραχεῖαν αἰχμὴν μὴ δυναμένην νά ἐπενέγκῃ βαθεῖαν πληγὴν, οἱ δὲ λογχοφόροι ὀφείλουσι διὰ τῆς ῥώμης τῶν βραχιόνων τῶν νά κρατῶσι μακρὰν τὸν ταῦρον καὶ νά σώσωσι τὸν ἵππον τῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖται βλέμμα ἀσφαλέςτατον, βραχίων σιδηροῦς καὶ καρδία ἀτρόμητος· οὐδ' ἐπιτυγχάνουσι ἐπὶ τῷ πλεῖστον ἐμβυθίζουσι τὰ κέρατά του εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου, καὶ ὁ λογχοφόρος πίπτει χαμαί. Τότε οἱ capeadores τρέχουσι, ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ὁ ταῦρος ἐξάγει τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ θύματος του, οὗτοι ἐπισείουσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ ἐκ κοκκίνου ὑφάσματος φόβητρα αὐτῶν, τὸν προκαλοῦσιν εἰς τὸ νά τοὺς καταδιώξῃ, καὶ οὕτω ἀφίνουσιν ἐν ἀσφαλείᾳ τὸν πεσόντα λογχοφόρον, ὃν οἱ ὑπερέται σπεύδουσι νά βοηθήσωσιν ὅπως ἀναστῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἐὰν δύναται ἀκόμη νά κρατηθῇ εἰς τοὺς πόδας του, ἢ ὅπως τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐὰν ἔθραυσε τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ ταῦρος, κρατηθεὶς ἐν μέσῳ τῆς κονίστρας μετὰ τῶν αἰμοσταγῶν κεράτων του, ἀσθμαίνων ἔβλεπεν ἀγρίως περὶ αὐτὸν, ὡς εἰ ἤθελε νά εἶπῃ: *Σὰς ἀρκεῖ τοῦτο; Σμήνος δὲ capeadores* ἔδραμε πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν περιστοιχίσεν. Ἡρξάντο δὲ οὗτοι νά προκαλῶσι καὶ βραχνίζωσιν αὐτὸν ἀναγκάζοντες νά τρέξῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, κινουντες τὰς λωρίδας αὐτῶν πρὸ τῶν ὀμμάτων του καὶ ἄνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐλκύοντες καὶ φεύγοντες αὐτὸν διὰ ταχειῶν περιστροφῶν, ἐπανερχόμενοι ὅπως τὸν προκαλέσωσι καὶ πάλιν φύγωσιν. Ὁ ταῦρος καταδιώκει τὸν μὲν ἢ τὸν δὲ, ἀπωθεῖ αὐτὸν μέχρι τοῦ διαφράγματος καὶ ἐκεῖ κρατίζει τὰς σανίδας, κτυπᾷ διὰ τῶν ποδῶν του, πηδᾷ, μυκᾷται, ἐμπήγει αὐτὴν τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῶν νεκρῶν ἵππων, ἀγωνίζεται ὅπως ὑπερπηδῆσῃ τὸ διαχώρισμα καὶ τρέχει ἐξ ὅλων τῶν μερῶν ἐν τῷ σταδίῳ. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἕτεροὶ λογχοφόροι εἰσῆλθον ἵνα ἀντικαταστήσωσιν ἐκείνους, ὃν οἱ ἵπποι ἐφανεύθησαν· οὗτοι τοποθετοῦνται μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, ἐκατέρωθεν τοῦ toril, ἐφ' οὗ ἡ μουσικὴ, καὶ περιμένουσι τὴν κατ' αὐτῶν ἐφοδὸν τοῦ ταύρου. Οἱ capeadores προσελκύουσι αὐτὸν ἐπιτηδείως πρὸς τὸ μέρος ταῦτο. Ὁ ταῦρος ἰδὼν τὴν πρῶτον ἵππον ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ κύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ προσβάλλων

τὰ φοβερὰ κέρατα. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἢ προσβολὴν ἀποτυγχάνει. Ἡ λόγχη πλήττει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὄμου καὶ τὸν ἀναχαιτίζει, τοῦτο καθιστᾷ αὐτὸν ἐκμανῆ, καὶ ὄρμᾳ ἐκ νέου μετ' ὄλης τῆς δυνάμεώς του, ἀλλὰ μάτην. Ὁ λογχοφόρος ἀντέστη γενναίως, ὁ ταῦρος ὀπισθοχώρησεν, ὁ ἵππος ἐσώθη· ῥαγδαία χειροκροτήματα χαιρετίζουσι τὸν σωτήρᾳ του. Ἀλλ' ὁ ἕτερος λογχοφόρος ὑπῆρξεν ἥττον εὐτυχῆς. Ὁ ταῦρος προσέβαλεν αὐτὸν μὴ δυναθέντα νά τῷ ἐμπήξῃ τὴν λόγχην του. Τὸ φοβερὸν κέρασ τοῦ ταύρου εἰσῆλθεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου μετὰ τὴν ὄρμην ξίφους, ἐκινήθη ὡς δρέπανον ἐν αὐτῇ καὶ ἀπεσύρθη. Πάραυτα τὰ σπλάγγνα τοῦ ἀτυχοῦς ζώου κατέπεσαν καὶ ἔλειναν κρεμάμενα ὡς σάκκος διήκων μέχρι σχεδὸν τῆς γῆς. Ὁ λογχοφόρος ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ ἵππου, τότε δὲ παρέστη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν θέαμα ἀποτρόπαιον. Ὁ λογχοφόρος, ἀντὶ νά καταβῆ, βλέπων ὅτι ἡ πληγὴ δὲν ἦτο θανατηφόρος, ἐκέντησεν ἵππον καὶ μετέβη νά τοποθετηθῇ εἰς ἕτερον μέρος, ὅπως περιμείνῃ νέαν ἐφοδὸν. Ὁ ἵππος περιῆλθε τὸ στάδιον, ἐνῶ τὰ κρεμάμενα ἐντόσθια αὐτοῦ ἔτυπτον τὰς κνήμας καὶ ἐνεπὸδιζον τὴν πορείαν του. Ὁ ταῦρος ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, εἶτα ἐστάθη. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἠκούσθη ἦχος σάλπιγγος, ὅστις ἦτο τὸ σύνθημα τῆς ὑποχωρήσεως τῶν λογχοφόρων. Ἀνοικθίσεως θύρας τινός, ἀπῆλθον τροχάδην ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Ἐμειναν δὲ δύο ἵπποι νεκροὶ, καὶ τῆδε κἀκεῖσε ἔλη καὶ ῥύακας αἵματος, οὗς δύο ὑπερέται ἐκάλυπτον διὰ γῶμας.

Μετὰ τοὺς λογχοφόρους ἔρχονται οἱ σημαιοφόροι. Διὰ τοὺς ξένους θεατὰς τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τὸ ὠρικιότερον τοῦ θεάματος, διότι εἶνε τὸ ὀλιγώτερον σκληρόν. Αἱ σημαῖαι αὗται (banderillas) εἰσὶ μακρὰ βέλη ἔχοντα μῆκος τεσσάρων ποδῶν κοσμοῦμενα διὰ χρωματιστοῦ χάρτου, καὶ φέροντα μεταλλίνην αἰχμὴν, οὕτω πως τεθειμένην, ὥστε εἰσαχθεῖσα ἄπαξ εἰς τὰς σάρκας δὲν δύναται πλέον νά ἀποσπασθῇ, οἱ δὲ τινάγμοι καὶ κινήσεις τοῦ ζώου συντελοῦσιν εἰς τὸ νά ἐμπηγνέται ἔτι βαθύτερον. Ὁ σημαιοφόρος, λυμβάνων δύο τῶν βελῶν τούτων, ἀνά ἐν ἐν ἐκάστη χειρὶ, σπεύδει νά τοποθετηθῇ ὀρθῶς εἰς ἀπόστασιν δεκαπέντε βημάτων ἐνώπιον τοῦ ταύρου, ὃν προκαλεῖ ὑψῶν τὰς χεῖρας καὶ κραυγάζων. Ὁ ταῦρος ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ σημαιοφόρος ἐτέρωθεν τρέχει πρὸς τὸν ταῦρον. Οὗτος χαμηλώνει τὴν κεφαλὴν, ὅπως τῷ ἐμπήξῃ εἰς τὴν κοιλίαν τὰ κέρατα, ἀλλ' ὁ σημαιοφόρος ἐμπήγει τὰς αἰχμηρὰς σημαίας ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ταύρου ἀνά μίαν ἐκατέρωθεν, καὶ προφυλάσσεται πηδῶν ζωηρῶς εἰς τὰ πλάγια. Ἐὰν ἕλιγον προσκλήνῃ, ἐὰν παραπατήσῃ, ἐὰν διατάσῃ ἐπὶ ἐν δευτερόλεπτον, τετέλεσται, διατρύπεται ὡς βᾶτραχος. Ὁ ταῦρος μυκᾷται, μαινεται, πηδᾷ καὶ καταδιώκει τοὺς capeadores μετὰ φρικώδους μανίας.

Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πάντες πηδῶσι τὸ διάφραγμα, ἢ κονίστρα κενουταί, τὸ δὲ θηρίον, ἔχον τὸ ῥόγγος αὐτοῦ ἀφρισμένον, τοὺς ὀφθαλμοὺς αἰμοσταγεῖς, τὸν τραχήλον αἰματοφόρον, πλήττει τὴν γῆν, ῥίπτεται κατὰ τοῦ διαφράγματος, ζήτηε ἐκδίησιν, θέλει νά φονεύσῃ, νά καταπαράξῃ· ἀλλ' οὐδεὶς τολμᾷ νά ἀψηφίσῃ αὐτὸ, οἱ δὲ θεαταὶ πληροῦσι τὸν ἀέρα κραυγῶν φωνάζοντες: *Ἐμπρός! Θάρρος! Ὁ ἄλλος σημαιοφόρος!* Ὁ ἕτερος προχωρεῖ καὶ ἐμπήγει τὸ διπλοῦν βέλος του. Εἶτα ὁ τρίτος, εἶπειτα πάλιν ὁ πρῶτος. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῷ ἐνέπηξεν ὀκτώ. Τὸ δυστυχὲς ζῶον, ἅμα ἠσθάνθη ἐμπηγνόμενα τὰ δύο τελευταῖα, ἔβαλε παρατεταμένον μυκηθμόν, ὀδυνηρὸν καὶ φρικώδη, καὶ ἐφορμῆσεν πρὸς καταδιώξιν ἐνός τῶν ἀντιπάλων του ἐκυνήγησεν αὐτὸν μέχρι τοῦ διαφράγματος, ὅπερ ἐπήδησε μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐντός τοῦ ὀπισθεν κειμένου διαφράγματος. Αἱ δέκα χιλιάδες θεαταὶ ἠγέρθησαν πάντες συνάμα κραυγάζοντες «τὸν ἐφόνευσεν», ἀλλ' ὁ σημαιοφόρος εἶχεν ἤδη διαφύγει. Ὁ ταῦρος διέδραμεν ἐμπρὸς καὶ ὀπίτω μετὰ τῶν δύο διαφραγμάτων ὑπὸ χάλαζαν βραδισμῶν καὶ κτυπημάτων, μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς ἀνοικτὴν τινὰ θύραν. Εἰσῆλθεν ἐκ νέου εἰς τὴν κονίστραν, καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη αὐτῆς. Τότε ἄπαντες οἱ σημαιοφόροι καὶ οἱ capeadores ἐρρίφθησαν ἐκ νέου πέριξ αὐτοῦ, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν διαλαθῶν ὀπισθεν ἔσυρε τὴν οὐρὰν τοῦ ταύρου σφοδρότατα καὶ ἐγένετο ἄφαντος ὡς ἀστραπή· ἕτερος τρέχων ἐτύλιξε τὰ κέρατα τοῦ ταύρου ἐντός τοῦ κοκκίνου αὐτοῦ ὑφάσματος· τρίτος προσέβη εἰς τοσοῦτον θράσος, ὥστε ἤρπασε διὰ τῆς χειρὸς μικρὸν κόμβον ταινίας, ὃν εἶχον προκιολλῆσαι ἐπὶ τῆς χαιτῆς του, τέταρτος δὲ, ὁ τολμηρότατος πάντων, ἐνέπηξεν λόγχην χαμαὶ κατέμπροσθεν τοῦ τρέχοντος ταύρου, καὶ ἔπεσεν ὀπισθεν αὐτοῦ ῥίπτων τὴν λόγχην μεταξὺ τῶν κνημῶν τοῦ ἐκπεπληγμένου ζώου. Ἐπρακτον δὲ πάντα ταῦτα μετὰ ταχύτητος ταχυδακτυλοφυγοῦ καὶ χάριτος χορευτοῦ, ὡσεὶ ἐπαίζον μετ' ἑαυτοῦ! Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο τὸ ἄπειρον πλῆθος ἐπλήρου τοῦ ἵπποδρόμιον γελῶτων, ἐπευφημιῶν καὶ κραυγῶν χαρᾶς, θαυμασμοῦ καὶ φρίκης.

Ἡ σάλπιγξ ἤχεε αὐτῆς. Τῶν σημαιοφόρων ἢ σειρὰ παρῆλθεν, ἔρχονται δὲ οἱ ξιφοφόροι. Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶνε ἡ ἐπισημοτέρα, διότι τώρα ἀρχεται ἡ καταστροφή τοῦ δράματος. Τὸ πλῆθος σιωπᾷ, αἱ κυρίαὶ κλίνουσιν ἐξω τῶν θεσπεσίων τῶν, ὁ βασιλεὺς ἐγείρεται. Ὁ περιφνημὸς Frascuelo, κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὸ ξίφος καὶ τὴν muleta, ἧτις εἶνε τομάχιον ἐρυθροῦ ὑφάσματος προσκεκλημένου ἐπὶ μικρὰς βράβδου, εἰσέρχεται εἰς τὴν κονίστραν, παρουσιάζεται ἐνώπιον τοῦ βασιλικοῦ θεωρείου, ἐκβάλλει τὸν πῖλόν του καὶ προσφέρει τῷ βασιλεῖ διὰ ποιητικῆς ἐκφράσεως τὸν ταῦρον, ὃν μέλλει νά φονεύσῃ. Εἶτα ῥίπτει τὸν πῖλόν του εἰς τὸν ἀέρα ὡς εἰ ἤθελε νά εἶπῃ: *Θεοικη-*

σω ἢ θὰ ἀποθάνω. Ἀκολουθοῦμενος δὲ ὑπὸ τῆς λαμπρᾶς συνοδείας τῶν capeadores προχωρεῖ σθεναρῶς πρὸς τὸν ταῦρον. Ἐνταῦθα ἐκτυλίσσεται ἀληθὴς πάλη σώματος πρὸς σῶμα, ἀξία ὀμηρικῆς ῥαψωδίας. Ἀπ' ἐνός βλέπει τις τὸ κτήνος μετὰ τὰ φοβερὰ αὐτοῦ κέρατα, τὴν θαυμασίαν δύναμιν, τὴν δύσιν τοῦ αἵματος αὐξανομένην ὑπὸ τῆς ὀδύνης καὶ τυρλομένην ὑπὸ τῆς ὀργῆς, παριστώσαν δὲ τι τὸ ἀπαίσιον, αἰμοχρᾶς καὶ φρικώδους. Ἀπ' ἐτέρου δὲ νεανίαν εἰκοσαετῆ ἐνδεδυμένον δίλην χορευτοῦ, περιπατοῦντα πεζῇ μόνον, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑπερασπίσεως ἢ ἐλαφροῦ ξίφους. Ὅλον τὸ θεᾶτρον ἔχει τὰ βλέμματα κερφομένα ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς παρασκευάζει αὐτῷ δῶρον! Ἡ μνηστὴ του εἶνε ἐκεῖ, ἐντός θεωρείου, καὶ τὸν παρατηρεῖ! Ὁ ταῦρος σταματᾷ καὶ προσβλέπει αὐτὸν, ὅστις προσβλέπει καὶ αὐτὸς τὸν ταῦρον, καὶ σείει τὸ κόκκινον ὑφάσμα πρὸ αὐτοῦ. Ὁ ταῦρος χαμηλώνει τὴν κεφαλὴν, ὁ ξιφοφόρος ῥίπτεται πλαγιόθεν, τὸ τρομερὸν κέρασ τοῦ ταύρου ἐπιψαύει τὰ πλευρὰ αὐτοῦ, συγκρούεται πρὸς τὸ κόκκινον ὑφάσμα καὶ κτυπᾷ εἰς τὸ κενόν. Πάταγος χειροκροτημάτων ἐκρήγγυται ἐπὶ ὅλον τῶν βαθμίδων, θεωρείων καὶ στοῶν. Αἱ κυρίαὶ παρατηροῦσι διὰ τῶν διόπτρων τῶν καὶ κραυγάζουσιν· *Ἰδὲ, οὐδ' ὀργίσασε κἄν.* Ἡ σιωπὴ ἀποκαθίσταται ἐκ νέου, οὕτε μία λέξις, οὕτε θροῦς ἀκούεται. Ὁ τολμηρὸς ταυρομάχος ἐπισείει ἐπανειλημμένως τὸ ὑφάσμα ἐνώπιον τοῦ ἐκμανοῦς θηρίου, τὸ περᾷ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν κεράτων καὶ περὶ τὸν λαιμόν, ἀναγκάζει αὐτὸ νά ἐπιστολοχωρῇ, νά προχωρῇ, νά στρέφῃται, νά πηδᾷ· δεκάκις πολιορκεῖται ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δεκάκις δι' ἐλαφρᾶς κινήσεως διαφεύγει τὸν θάνατον. Ἀφίνει νά πέσῃ τὸ φόβητρον, καὶ τὸ ἐγείρει ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ταύρου, τὸν περιπαίζει, τὸν προκαλεῖ, τὸν ὑβρίζει, τὸν καθιστᾷ παίγιον. Αἶφνη· σταματᾷ, τίθεται εἰς φύλαξιν, ἀνυψώνει τὸ ξίφος του, καὶ ὑπολογίζει τὸ κτύπημά του. Ὁ ταῦρος τὸν παρατηρεῖ. Μίαν στιγμὴν ἀκόμη, καὶ ἀμφοτέρω ταύτοχρόνως θά ἐφθῶσι κατ' ἀλλήλων. Εἶς ἐκ τῶν δύο ὀφείλει νά ἀποθάνῃ. Πάντων τὰ βλέμματα τρέχουσι μετὰ χύπτα ἀστραπῆς ἐκ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους εἰς τὸ ἄκρον τῶν κεράτων, καὶ πάντων αἱ καρδίαι πάλλουσιν ἐξ ἀνυπομονησίας καὶ τρόμου. Αἱ ὄψεις ἀκίνητοῦσιν, οὐδεμίαν ἀκούεται φωνή, τὸ ἀμέτρητον πλῆθος τῶν θεατῶν φαίνεται ἀπολεθιωμένον. . . ἀλλ' ἰδοὺ, ἡ κρίσιμος στιγμὴ ἐπέπληθη! Ὁ ταῦρος ἔρμᾳ, ὁ ἀνθρωπος πλήττει. Μία μόνη ὀξεία κραυγὴ ἀκολουθομένη ὑπὸ πατάγῳ φοβεροῦ χειροκροτημάτων ἐκπέμπεται πανταχόθεν. Τὸ ξίφος, εἰσῆλθε μέχρι τῆς λαθῆς εἰς τὸν τραχήλον τοῦ ταύρου, ὅστις κλονίζεται, καὶ ἀφίνων ἐκ τοῦ στόματος βεῖθρον αἵματος πίπτει ὡς κεκρυμμένον πηκτοῦ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ θόρυβος εἶνε ἀπερίγραπτος, τὸ πλῆθος φαίνεται γενόμενον ἐξω φρενῶν, οἱ πάντες ἐγείρονται ὡς δαιμονισμένοι,

ποιούσι διαφόρους χειρονομίας, εκβάλλουσι μεγάλας κραυγάς. Αί κυρίαι σείουσι τὰ μανθλιάτων, κροτούσι διὰ τῶν χειρῶν, κινούσι τὰ βίπιδιὰ τῶν. Ἡ μουσικὴ παικνίζει. Ὁ νικητὴς ξιφοφόρος προσγγίζει εἰς τὸ διάφραγμα, καὶ περιέρχεται ὅλην τὴν κονίστραν. Κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ ἐκ τῶν στοῶν, ἐκ τῶν θεωρείων, ἐκ τῶν βαθμιδῶν οἱ θεαταὶ, ἐξάλλοι ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ, βίπτουσι αὐτῷ πλήθος σιγάρων, χαρτοφυλακίων, βάρδων, πέλων, πᾶν ὅ,τι ὑποπίπτει εἰς τὰς χεῖρας τῶν. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς ὁ εὐτυχὴς ταυρομάχος ἔχει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς βραχίονας πλήρεις δώρων, καλεῖ παρ' αὐτῷ τοὺς capeadores, ἀναρίπτει τοὺς πέλους εἰς τοὺς θαυμαστάς του, εὐχαριτεῖ, ἀποκρίνεται, ὡς δύναται, εἰς τοὺς ἀπειθουμένους αὐτῷ χαιρετισμούς καὶ ἐπαίνους, εἰς τὰ ἐγκώμια, ἅπερ τῷ ἀποτείνονται ἐκ μυρίων στομάτων, καὶ τέλος φθάνει εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως. Ὁ βασιλεὺς θέτει τὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ θυλακίου αὐτοῦ, ἐξάγει σιγαροθήκην, πλήρη τραπέζικων γραμματίων, καὶ βίπτει αὐτὴν εἰς τὸν ταυρομάχον, ὅστις τὴν ἀρπάζει ἐνῶ καταπίπτει, τὸ δὲ πλήθος ἐκρήγνυται πάλιν εἰς χειροκροτήσεις. Κατὰ τὴν τὴν στιγμὴν ἡ μουσικὴ παίζει τὸ νεκρώσιμον τοῦ ταύρου. Θύρα τις ἀνοίγεται, ἐξ ἧς βλέπει τις εἰσερχομένους καλπάζοντας τέσσαρας ὑπερηφάνους ἡμιόνους κεκοσμημένους διὰ πτερῶν, κροσσῶν καὶ κιτρίνων καὶ ἐρυθρῶν ταινιῶν, καὶ ὀδηγούμενους ὑπὸ στρατιᾶς ὑψηρῶν. Διὰ τῶν ἡμιόνων τούτων ἀποσύρουσιν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς νεκροὺς ἵππους καὶ εἶτα τὸν ταῦρον, ὃν ἀποθέτουσι ἀμέσως ἐπὶ μικρᾶς γειτονικῆς πλατείας, ἐνθα σμήνος ἀγυιοπαίδων τὸν περιμένουσι, ὅπως ἐμβάψωσι τοὺς δακτύλους αὐτῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ταύρου, μετ' ὃ ἐκδέχεται, κόπτεται καὶ πωλεῖται. Τὸ στάδιον μένει ἐλεύθερον, ἡ σάλπιγξ ἤγει, τὸ τύμπανον κρούει. Ἐτερος ταῦρος ἐξορμᾷ ἐκτὸς τῆς φυλακῆς του, προσβάλλει καὶ αὐτὸς τοὺς λογχοφόρους, διαιτριπᾷ τὴν κοιλίαν τῶν ἵππων, προσφέρει τὸν λαίμῳ του εἰς τοὺς σημαιοφόρους (banderilleros) καὶ φονεύεται ὑφ' ἐνὸς ξιφοφόρου (espada) οὕτω κατέρχονται ἐναλλάξ ἄνευ διακοπῆς εἰς ταῦροι.

Πόσαι συγκινήσεις, πόσα βίγη, πόσοι παλμοὶ σὲ καταλαμβάνουν εἰς τοιοῦτον θέαμα! Ποσάκις ὠχρίξαι αἰφνιδίως! Ἀλλὰ τὸ βίγησ τοῦτο, τὴν ὠρότητα, σὺ μόνον ὁ ξένος αἰσθάνεσαι ὁ παῖς, ὁ πλησίον σου εὐρισκόμενος, γελᾷ, ἢ κῶρα ἢ ἐμπροσθὲν σου καθήμενὸν σιωπᾷ ὑπὸ χαρᾶς, ἢ ἐν τῷ γειτονικῷ θεωρεῖῳ διακρίνουσα κυρίῳ βεβαίῳ ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε διεσκέδασε τόσον λαμπρά! Ὅποιοι ἀλαλγαμοί! Ὅποια ἐπιφωνήματα! Πρέπει νὰ εἶναι τις ἐκεῖ, ἵνα λάβῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ πράγματος, ἅμα ἐμφανιζόμενος ὁ ταῦρος χειριζέται ὑπὸ χιλιῶν φωνῶν: *Τί ὠραία κεφαλή! τί ὄφθαλμοί! Ἐκεῖνος θὰ γράσῃ αἷμα!* Anda que vales un tesoro! (Τῆ ἀληθείᾳ ἀξίζει

θησαυρόν). Τῷ ἀπειθῶντι ἐρωτικὸς λόγος. Ἐάν ἐφόνευεν ἵππον τὸν ὀνομάζουσι καλὸν (bueno). Ἰδέτε, λέγουσι, τί ἔσφουρεν ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ ἵππου!

Λογχοφόρος τις ἀστοχεῖ τοῦ σκοποῦ καὶ πλήττει ἀδεξιῶς τὸν ταῦρον, ἢ δὲν τολμᾷ νὰ ἀψηφήσῃ αὐτόν. Τότε δὴ τότε τῷ ἐπιδαψιλεύουσι χεῖμαρρον ὑβριστικῶν ἐπιθέτων. *Avardre! Απατεῶν! Doloróne!* Ἔπαγε νὰ κρυφθῆς, νὰ γαθῆς, νὰ μὴν ὑπάρχῃς! Οἱ πάντες ἐγείρονται καὶ τὸν δακτυλοδεικτοῦσι, τῷ δεικνύουσι τὸν γρόνθον, τῷ βίπτουσι κατὰ πρόσωπον φλοιοὺς πορτοκαλλίων καὶ τὰ ἀπομεινάρια τῶν σιγάρων, τὸν ἀπειλοῦσι μὲ τὰς βάρδους τῶν. Ὅταν ὁ ξιφοφόρος φονεύσῃ τὸν ταῦρον μὲ τὸ πρῶτον κτύπημα, τότε ἀκούονται λόγοι ὡσεὶ ἐραστῶν παρρηροούντων, χειρονομία μαινομένων: *Ἐλλὲ ἐδῶ, ἀγγελέ μου! Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ, Frascuelo!* Τῷ πέμπουσι φιλήματα, τὸν καλοῦν, τῷ προτείνουσι τοὺς βραχίονας ὡς εἰ ἤθελον νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶσι. Ὅποια ἀφρονία ἐπιθέτων, προσφωνήσεων περιπλήθων, ἐγκωμίων! Ὅποῖον πῦρ! Ὅποια ζοή!

[Ἐπὶ τῷ τῷ...]

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

3

Κατὰ τοὺς μακροὺς τῆς δουλείας αἰῶνας μεγάλων περιποιήσεων ἀπήλαυον ἐν τῇ ξένη οἱ Ἀθηναῖοι ἤρκει μόνον νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι Ἀθηναῖος, ὅπως γίνῃ δεκτὸς ὡς οὗτος ἐπανακάμπτων μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν. Ἡ αἰτία εἶναι εὐνόητος τὴν δόξαν, τὴν ἀμύνην διεδέχθησαν παντοῖαι συμφοραὶ, καταστροφαὶ, λεηλασίαι, ἐρημώσεις, ἐξανδραποδισμοὶ, καὶ συνεπῶς τὸν θαυμασμὸν διεδέχθη ὁ οἶκος καὶ ἡ συμπάθεια. Εἰς τὸ ν' ἀγκυῶσιν ὅμως τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοσοῦτον συνετέλεσε βεβαίως καὶ ἡ κατὰ τὴν περίοδον τῆς παχυλῆς τῆς Ἑλλάδος ἀμαθείας ἀμύη πολλῶν Ἀθηναίων λογίων¹.

Ἐντούτοις, ἐπειδὴ ὁ Ἕλληνας ἀγαπᾷ τὴν καλοπέφαιον, τινὲς ὅπως ἀπολάβωσι περιποιήσεων, προσεποιούντο τοὺς Ἀθηναίους, καὶ βεβαίως πολλοὶ ἐκ τῶν ξενιζόντων αὐτοὺς ἠπατήθησαν, ταχέως ὅμως εὐρέθη ἡ λυθία λίθος, καὶ δὴ ἐπενοήθη εἶδος συνθήματος, δι' οὗ ἀνεκάλυπτον τὸν ψευδαθηναῖον. Τοῦτο μοι διηγήθη ὑπέργηρος τις Ἀθηναῖος, ὅστις μοὶ ἀπηύθυνε τὴν συνθηματικὴν ταύτην ἐρώτησιν, εἰς τὴν βεβαίως δὲν ἀπεκρίθην

1. Οἱ οἱ π. γ. ἦσαν οἱ: Ἀζόνιος καὶ Δημήτριος Καλοκοινούλας, ἢ Φιλοθέη Βενιζέλου, ὁ Νικόλαος Χύλας, οἱ Ἀγγέλος καὶ Δημήτριος Βενιζέλοι, ὁ Ἰωάννης Τρίμης, ὁ Θεόφιλος Κορυθαλλεύς, ὁ Λεωνάρδος Φιλαράς, ὁ Δημήτριος Ἀργυροῦ Βενιζέλος, ὁ Ἰωάννης Βενιζέλος, οἱ Λιέβριος καὶ Δημήτριος Κολέττας, οἱ Ἰωάννης καὶ Στέφανος Πατοσάκι, ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἐραχὴ ὁ Β', ὁ Ἀνδρέας Γανῆς, ὁ Ἰωάννης Μακροποτόρης, ὁ Παναγιώτης Κοδρικῆς καὶ ὁ Δημήτριος Γαλανός.

ἀλλ' εὐτυχῶς τοῦτο συνέβη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καὶ ἐν Ἀθήναις. Λοιπὸν ἠρωτάτο ὁ ξένος:

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι;
 — Ἀθηναῖος!
 — Ἀ! καλὰ... ἀμ' σ' ἀν εἶσαι Ἀθηναῖος, ποῦ εἶναι ἡ μπαλωμένη κολόνα;
 Καὶ ἂν ἀπεκρίντο:
 — Ἔς τὸν Ἀσώματο, ἔς τὰ παλαιά.
 — Αἱ! καλῶς ὤριστες, Ἀθηναῖος εἶσαι, τῷ ἔλεγον. Ἐάν ἀπεκρίντο ὅμως ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἢ εἰσώπα, ἀπεδιώκετο ἰδίως ὡς ψευδόμενος.
 Ἡ μπαλωμένη κολόνα, οὕσα καὶ σήμερον ἐτι μπαλωμένη καὶ περισφιγμένη διὰ σιδηρᾶς στεφάνης, κεῖται ἐντὸς τοῦ λεγομένου Γυμνασίου τοῦ Ἀδριανοῦ παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ μεγάλου ἐν τῇ ἀγορᾷ στρατῶνος καὶ παραπλεύρως τοῦ γνωστοῦ τζαμίου, ἐντὸς δὲ τοῦ γυμνασίου τούτου ὑπῆρχε γὰρ τῶν Ταξιαρχῶν, οὕτινος σώζονται εἰσέτι ἔγνη εἰκόνας.
 Ἥδη ὡς ἄλλος Φλάβιος παραδίδω εἰς κοινὴν χρῆσιν τὸ μυστήριον, καίτοι ἐννοῶ ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι οἱ κερποὶ τῆς εὐγνωμοσύνης οὐς θὰ δρῶσω δὲν θὰ διακρίνονται ἐπὶ ἀφρονία.

Δ. Γρ. Κ.

Η ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ἐπ' ἐσχάτων ἐδημοσιεύθη σύγγραμμα φέρων τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ ἐν Βιέννῃ Ἀστυνομικὴ Διεύθυνσις ἐν ἔτει 1880», ἐξ οὗ σταχυολογοῦμεν τὰς ἐπομένους πληροφορίες. Ἡ δικαιοδοσία τῆς αστυνομίας Βιέννης ἐκτείνεται ἐπὶ 1,083,645 ψυχῶν. Τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν ὑποδιευθύνσεων συνίσταται ἐκ 2,795 ἀνδρῶν, ὑπὲρ οὗ δαπανῶνται 2,342,083 φιορίνια. Ἡ Βιέννα περιλαμβάνει 84 ἐμπορικὰ καταστήματα μουσικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων· 249 πωλεῖα προσευχηταρίων καὶ βιβλίων τῶν σχολείων· 940 ἐφημερίδοπωλεῖα· 209 βιβλιοπωλεῖα· 27 βιβλιοθήκας δανείων βιβλίων· 10 καταστήματα δανείων μουσικῶν· 211 ἐφημερίδοπωλεῖα ἐπὶ προπληρωμῇ· 212 τυπογραφεῖα· 148 λιθοτυπεῖα· 24 χάλκογραφεῖα· 32 ξυλογραφεῖα· 24 γραμματοχυτήρια· 12 πεινινοχαρτοποιεῖα. Ἐταιρίαι ὑπάρχουσιν ἐν Βιέννῃ 1,529, ἐν αἷς 366 βοηθητικαὶ καὶ ἕτεραι ὑποστηρίξεις ἐνδεῶν· 134 φιλανθρωπικαὶ παντὸς εἶδους, 133 ἑταιρ. δικασκεδάσεων· 109 ἑταιρ. λαχείων, 104 καλλιτεχνικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ, 62 μουσικαὶ ἑταιρίαι, 41 σύλλογοι φοιτητῶν, 12 γυμναστικῆς, 48 πολιτικοὶ σύλλογοι, 62 θρησκευτικοὶ, 11 σκοποβολῆς καὶ 32 πυροσβεστικαὶ καὶ πυρασφαλιστικαί. Ἡ Βιέννα ἀριθμεῖ 954 ἀμάξας μικρὰς, 1217 μεγαλητέρας μετ' ἐνὸς ἵππου, 741 μετὰ δύο ἵππων, 165 ἀμάξας ἐνοικιαζόμενας ἐπὶ ἐργασίαις διαφόραις, 524 ἀμάξια φορητὰ, 500 βαγῶνια ἵπποσιδηροδρόμων (4, 101 ἐν ὄλῳ). Αἱ δύο ἵπποσιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι μετῆγαγον 25,316,076 ἀνθρώπους ἀπέναντι

24,003,368 τοῦ ἔτους 1879. Ἐν οὐδεμίᾳ πόλει γίνεται χρῆσις τόσον μεγάλη τῶν ἵπποσιδηροδρόμων ὅσον ἐν Βιέννῃ, ὅπου ἀπέβη οὕτως εἰπεῖν στοιχεῖον ζωῆς, ἀναπόφευκτον κατὰ τὸν βιενναῖον. Θέτρα διαρκῆ εἰσι 12, ἐν οἷς ἐδόθησαν 2,812 παραστάσεις, ἐν αἷς 30 ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν. Ξενοδοχεῖα 163, καφεπωλεῖα 609, μαγειρεῖα τοῦ λαοῦ 10, τειροπωλεῖα 7 (!) οἰνοπνευματοπωλεῖα 1,624 (!) ἐστιατόρια καὶ οἰνοπωλεῖα 2,887, ζυθοπωλεῖα 232 κτλ. ἐν ὄλῳ 5, 497. Λυπηρὸν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν τειροπωλείων καὶ μαγειρείων πρὸς τὰ οἰνοπνευματοπωλεῖα δὲν εἶναι ἀντίστροφος! Μεγίστη εἶναι ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τοῖς σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς, ὧν ἡ ἐπιτήρησις ἀποτελεῖ μίαν τῶν μεγίστων φροντίδων τῆς αστυνομίας. Ἐν τοῖς 14 σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς τῆς Βιέννης καθ' ἑκάστην ἔρχονται καὶ ἀπέρχονται 781 πρόσωπα ἐν θέρει, καὶ 623 ἐν χειμῶνι, κατὰ μέσον ὄρον, ἐν ὄλῳ κατὰ τὸ ἔτος 1880 ἦλθον 4,469,515 καὶ ἀπῆλθον 4,066,412 πρόσωπα. Ἐνδιαφέρον λίαν εἶναι τὸ ὀγεινὸν τμήμα τοῦ βιβλίου. Ἡ Βιέννα ἔχει 1,256 ἱατροὺς, 43 ὀδοντοῖατροὺς, 31 ἱατροὺς ὀμοιοπαθείας, 87 φαρμακοποιούς, 49 κτηνιατροὺς, 27 σιδηροσυρφεῖατροὺς τῶν κτηνῶν, 1495 μαῖας! Αὐτοκτονίαι συνέβησαν εἰς ἕν ἔτος 308, ἀπόπειραι αὐτοκτονιῶν 257. Αἰτίαι τῶν αὐτοκτονιῶν καὶ ἀποπειρῶν εἰς τοῦτο ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον *ἄλλειψις ἐργασίας καὶ ἐρδεια*, 57 ἦσαν βεβαρημένοι ἐκ τῆς ζωῆς τῶν (!) 34 ἀτυχεῖς εἰς τὸν ἔσωτά των, 34 μελαγχολικοὶ, 38 οἰκογενειακαὶ ἐριδες, 23 φόβοι καταδιώξεως δικαστικῆς, 40 ἀνίατοι ἀσθένειαι, 87 φρενοβλάβεια. Ἡ αστυνομικὴ ἐπιτήρησις τόσῳ ἀκριβῆς ἐγένετο, ὥστε σπανίως ἠγέρθησαν παράπονα καὶ κατηγορίαι ἀμελείας τῶν ὀργάνων. Ὅργανα αστυνομικὰ ἦσαν 2,348, ὧν τινες ἐμορφώθησαν ἐπιστημονικῶς, καὶ δὴ 1 φιλοσοφικῶς, 22 δικανικῶς, 2 ἱατρικῶς, 7 ἐν τῷ πολυτεχνεῖῳ, 6 ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῶν καλῶν τεχνῶν, 42 ἐν τοῖς γυμνασίοις, 321 ἐν ταῖς πρακτικαῖς σχολαῖς, 50 ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς, 8 τεχνικαῖς, 8 ἐν τῷ παιδαγωγεῖῳ, 2 ἐν τῇ κτηνιατρικῇ σχολῇ, 2 ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ, 82 ἐν ἄλλοις στρατιωτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις. Ἐξ αὐτῶν μητρικὴν γλῶσσαν εἶχον τὴν γερμανικὴν 1,973, 280 βοημικὴν, 30 πολωνικὴν, 27 σλαβονουροατικὴν, 26 οὐγγρικὴν, 4 ἰταλικὴν κλ. Ξένας γλώσσας ὀμίλου, γαλλικὴν 23, ἰταλικὴν 18, ἀγγλικὴν 3, ἰσπανικὴν 2, ρωσικὴν 6, σερβικὴν 17 καὶ βωμονικὴν 27. Τὰ αστυνομικὰ ὄργανα μορφοῦνται καὶ ἐν τῇ τηλεγραφικῇ σχολῇ καὶ τῇ κολυμβητικῇ σχολῇ. Τηλεγραφιστᾶς ἡ αστυνομία εἰς τὴν διάθεσίν της εἶχον 750. Ἡ ἀνεπίληπτος αὐτῶν διαγωγή δεικνύεται ἐκ τοῦ ὀλιγίστου ἀριθμοῦ τῶν τιμωρηθέντων. Ἐτεῖ 1873 εἶχον ἀπολυθῆ τῆς ὑπηρεσίας 249 ἄνδρες ἐπὶ ἀνεκάνοτητι, τῷ δὲ 1880 μόνον 13. Παιδαρχικαὶ ποιναί

επεβλήθησαν 1646, χρηματικά 8328, εν δλω 8, 323 φιορίνια· επηρέθησαν 1,699. Η αστυνομία ετύπωνεν εν δλω 641,403 φύλλα υπηρεσίας. Η ακριβής ενέργεια της αστυνομίας δηλοῦται εν ταῖς μεγάλας πανηγύρεσι, ως π. χ. εν τοῖς γάμοις τοῦ Διαδόχου, εν οἷς σχετικῶς ἀνάξια λόγου ἀτυχήματα ἢ ἐγκλήματα συνέβησαν. Τοιαύτη ἡ βιενναία αστυνομία!

Η ΘΥΣΙΑ

Ῥιμετρον διήγημα.

Sachez-le, c'est le cœur qui parle et qui soupire Lorsque la main écrit . . .

ALFRED DE MUSSET

Α'

Κόρη ξανθή, λευκή ὡς τὰ σενδόνια, Ἀπλόναται ἔς τὸ στρώμα της ἐκεῖ. . . Ἐορτίζει τὰ δεκαεπτὰ της χρόνια Ἐύφοι, ἀρρώστια ἄγρια, κακὴ.

Καὶ ἔχει τὰ δοντάκια της σφιγμένα, Τὰ χεῖλη της σκασμένα καὶ κλειστά, Καὶ ἔξω ἀπ' τὸ κρεβάτι κρεμασμένα Τὰ χεῖρά της ὡς κάρβουνα ζεστά.

Ἀπ' τὰ μαλλιά, ποῦ ἔς τὰσπρο προσκεφάλι Πέφτουν γύρω βλόξανθοι σωροί, Εἰς τὸ παρθενικὸ της τὸ κεφάλι Χρυσὸ στεφάνι Παναγιῆς φορεῖ.

Τὰ γαλανὰ της μάτια θολωμένα Καὶ ὀρθάνοικτα δὲν ἔχουν πλεῖα ματιά. . . Καὶ εἶνε μεσ' ἔς τὰσπράδια τους χυμένα Κόκκινο αἶμα, κόκκινη φωτιά.

Κρυφὰ ἀναστενάζει καὶ θαυροῦσι: Ἡ δύστυχη μητέρα της σκυρτή. . . Τοῦ κόκου πλεῖα δὲν βλέπει, δὲν γνωρίζει, Εἶνε κορμὶ ἀναίσθητο αὐτῆ.

Β'

Ἡρθ' ὁ γίατρος. . . Ἐ τὴν ἰατρικὴν μέτωπό του Τῆς ἐπιστήμης φαίνεται τὸ φῶς. Τὴν βλέπει καὶ ἔς τὸ μάτι τοῦ ἰατροῦ τοῦ ὄκινδου δὲν μένει πλεῖα κρυφός.

Ἐκάθησε κοντὰ της χλωμιασμένος Καίθευε τὰ μαλλιά τὰ ζηλευτὰ, Καὶ λέει ἔς τὴν μητέρα θαυρομένης: «—Τί κριμα, θὰ τὰ κόψωμε αὐτὰ! . . .»

Ἐν νῆκουσεν ἡ κόρη μεσ' ἔς τὸ βῆθος, Τὸ στόμα ἀνοιγοῦσε χωρὶς μιλιά, Ἀνατριχιάζει μίαν στιγμὴν τὸ στήθος Καὶ σέρνεται τὸ χεῖρ ἔς τὰ μαλλιά. . .

Μὲ κόπο ἐσηκώθη ἡ μητέρα Εἰς τοῦ γίατροῦ τὸ λόγο τὸ σκληρό, Εὐρῆκ' ἕνα ψαλίδι ἐκεῖ πέρα, Εὐρῆκε κ' ἕνα δίσκο ἀργυρό.

Κ' ἔγειρε πάλι κ' ἔκρυψε τὴν ὄψιν Μῆσα ἔς τὴν μητρικὴν της ἀγκαλιά, Γιὰ νὰ μὴ ὄσῃ τὸ χεῖρ ποῦ θὰ κόψῃ Τῆς ἀκριβοῦς της κόρης τὰ μαλλιά.

1. Κλειστό.

Μόνον ὡς ἐνοῦσα ὅλα τελειωμένα Ἐκῦταξε μὲ πρόσωπο στυγρὸ Ἐ τὸν ἄσπρο δίσκο τὰ μαλλιά βιγμένα, — Χρυσάφι μεσ' ἔς τὰσφι σκορπιστό! . . .

Καὶ ὅταν, ἀφοῦ ἔμειν' ὦρα λίγη, Κ' ἐπρόσταξε τί πρέπει νὰ γενῆ, Ἀνασηκώθηκε ὁ γίατρος νὰ φύγῃ, Τοῦ εἶπε μὲ σπαρακτικὴ φωνή:

«—Γιατρέ, γίατρέ!.. Ὁκὴ σώσης τὸ παιδί μου. . .» Εἶπ' ὁ γίατρος: «—Πιστεύω!.. σὲ πονῶ!.. Μὴ δὲν ἀρκεῖ, φτωχὴ, ἡ θέλησί μου. . .» Καὶ ἔδειξε ἕψηλὰ τὸν Οὐρανό.

Γ'

Σκλάβοι ποῦ θεῖα δύναμι λῆς παίρνει Γιὰ νὰ ξεφύγῃ πειρατοῦ φιλή, Τριάντα μέραις-νύχτες παραδέρνει Ἐ τοῦ Χάρου τὴν ἀχόρταγῃ ἀγκαλιά.

Καὶ εἶνε φοδερὴ ἡ ἀγωνία! Πότε σιγὰ σιγὰ παραμιλᾷ, Πότε φωνάζει ὅπως τὰ θηρία Ἡ πέφτει καὶ ἔς τὸ πάτωμα κυλᾷ. . .

Κάποτε δέρνει ὄλους ὠργισμένη, Καὶ τὴν μητέρ' ἀκόμη τὴν φτωχὴ. Κ' ὕστερα γέρνει πάλι κουρασμένη Ἐ τὸ στρώμα της θαυροῦσι χωρὶς ψυχῆ. . .

Τριάντα μέραις!.. Ἀχ! κ' ἡ κάθε μέρα Ὅπου πέρνῃ ματριεῖται μὲ κερὶ Ἡ ἀνάφτει τακτικὰ—καλὴ μητέρα— Ἐ τὴν μάνα τοῦ Χριστοῦ τὴν τρυφερή.

Δ'

Μεσ' ἀπ' τὸ παραθύρι πῶγον κλείσει Ἐρῖνε ὁ ἥλιος μίαν ματιὰ κρυφῆ, Ἐν νῆρχεται νὰ ὄσῃ καὶ νὰ ρωτήσῃ, Τί κάνει ἡ ξανθὴ του ἀδελφῆ.

Ἐξω πετοῦν μικρὰ χελιδονάκια Καὶ τὸν τρελλὸ τὸν Μάρτη τραγουδοῦν, Κ' ἀκούονται ἔς τὸν δρόμο τὰ παιδάκια Ποῦ τρέχουν καὶ φωνάζουν καὶ πηδοῦν.

Εἶν' ὁ γίατρος ἔς τῆς ἀρρωστῆς τὸ πλάι— Κοιμᾷ ἐκεῖνη ἡσυχᾶ, γλυκᾶ, Κ' ἡ μαρμαμένη ὄψιν της γελαῖ. . . Ἐ τὸ ἔσθ' ἡ ζωὴ τὸν θάνατο νικᾷ! . . .

Ἐ τὴν μάνα λέει ὁ γίατρος — Ὁκὴ ζήση Ἡ κόρη σου, θὰ χεῖρ πλεῖα καλὰ! Κ' ἐκεῖνη, πρὶν ἀκόμη τὴν κρατήσῃ, Τὰ χεῖλη της ἔς τὰ χεῖρα του κολλᾷ. . .

Χαρὰ ἔς τὴν τύχη της ψυχῆς ἐκεῖνης Ποῦ δίνει τέτοια εἴδησι καλῆ. Ἀγιάζεται μὲ τῆς εὐγνωμοσύνης Τὸ δάκρυ καὶ τὸ θερμὸ φιλή!

Ε'

Ἦτον ἡ τρίτη μέρα τοῦ Ἀπρίλη Ὅταν ἐβῆκ' ἡ πρώτη της μιλιά Μισοστυγῆ ἀπ' τὰσπρα της τὰ χεῖλη: «—Μητέρα μου, ποῦ εἶνε τὰ μαλλιά;»

Καὶ ἀνοῖξεν ἐκεῖνη τὸ συρτάρι Ποῦ εἶχε τὰ χρυσὰ μαλλιά κλειστά, Κ' ἔφερε τὸ παλῆ της τὸ καμάρ: Ἐ τὴν ἀρρωστὴν τὴν κόρη της μπροστά.

Κ' ἔπιασ' ἡ κόρη μεσ' ἔς τὰ δάκτυλά της Μὲ πόνο τὸν μαλλιών της τὸν σωρὸ Κ' ἐσφύγγισε μ' αὐτὰ δύο δάκρυά της Ποῦ ἔτρεχαν ἔς τὸ πρόσωπο τὸ γρό. . .

Ἐπειτα ζήτησ' ἕνα καθρεφτάκι Τὴν ὄψιν της νὰ ἰδῇ τὴν τορινή. . . Ἐν εἶδε, χαμογίλασε λιγάκι Καὶ εἶπε μὲ ἀδύνατη φωνή

Καὶ μὲ γλυκὸ παράπονο ἡ κόρη: «—Καλὴ μητέρα, πρὶν ἔς τὸν κόσμον ἔγω Παρκαλοῦσαις νᾶμουνα ἀγόρι— Ἀχ, τὸρ' ἀγόρι ἔγεινε κ' ἐγώ. . .»

Κ' ἐφίλησε μὲ πόνο τὰ μαλλιά της, Καθὼς φιλοῦμε φίλο μας νεκρὸ, Καὶ τὰσπρωξε ἔς τὸ στρώμα μακρῶν της Καὶ εἶπε κ' ἄλλο λόγο πρὸς πικρὸ

«—Μητέρα, πᾶρ' τα' κρυφὰ τα' ἔς τὸ συρτάρι Καὶ κλείδωσε καλὰ μὲ τὸ κλειδί. . . Ἐκεῖνος ποῦ μίαν μέρα θὰ μὲ πάρῃ Τὰ παραμμένα πλοῦτή μου νὰ ἰδῇ!»

Ζ'

Πετοῦν ἡ μέραις, φεύγουνε τὰ χρόνια. . . Ἐργαστοῦν ἡ λύπαις, σβύνουν ἡ χαραῖς. Ἀδύνον τὰ κρῖνα τοῦ Ἐνάργη χιόνια. . . Μαδοῦν ἡ παρχαλιὰς ἡ τρυφεραῖς.

Ζ'

Σὲ σάλα, ποῦ κανεῖς τὸν νοῦ του χάνει Ἀπὸ τὸ φῶς, τὸν κόσμον τὸν πολὺ, Κόρη ξανθὴ τῆς φύσης τὸ στεφάνι Φορεῖ καὶ γέρνει κάτω ἔντροπαλή.

Τὰ καταγάλανὰ της τὰ ματάκια Τοῦ οὐρανοῦ μας μοιάζουν ζωγραφία, Τὰ χεῖλη της, τὰ δύο της μαγουλάκια Εἶνε ὁμοῖα γεμάτα κ' ἐμορφιά.

Χαρούμενος τὸ χεῖρ της δίνει Νέος μὲ πρόσωπον ὅλο γελαστό. . . Ἀδύτος καρδία καὶ ἐμορφία ἐκεῖνη, Κάνουν οἱ δύο ζευγάρια ταπεινά.

Καὶ λέει: «—Ἐθαριστό!..» ἔς τὸν κάθε ἕνα Ποῦ φέρνει τὴν δικήν του τὴν εὐχὴ Μὲ λίγα λόγια ἀπ' τὰ συνειθημένα: «—Χρόνια πολλά, καλὰ ἡ εὐτυχῆ! . . .»

Η'

Ὁ κόσμος φεύγει μένον οἱ δύο μόνοι. . . Σηκώθηκε ἡ κόρη χαροπῆ. Τὴν ὄψιν της χαμόγελο χρυσόει: «—Ἰώρα ἐκεῖνο ποῦ σοῦ εἶχα πεῖ. . .»

Καὶ τοῦδωσε τὰριστέρὸ της χεῖρ, Ἐ τὸ κάτασπρο τὸ γάντι της κλειστό, Κ' ἔπηρε τὸ κερὶ γιὰ νὰ τὸν φέρῃ Ἐμπερὸς ἔς ἕνα συρτάρι σφραλιστό.

Ἐσκυψε κ' ἐξεκλείδωσε μὲ χεῖρ Καὶ ἔβγαλ' ἕνα δίσκο ἀργυρό, Κρυμμένον μεσ' ἔς ἐκεῖνο τὸ συρτάρι Ἀπ' τῆς ἀρρώστιας τὸν παλῆ καιρό. . .

Κ' ἐφίλησε σιγὰ τὸ μέτωπό του Καὶ μὲ τὰ μεταξένια τὰ μαλλιά Ἐπέρασε τριγύρω ἔς τὸν λαϊκὸ του Τετραδίπλη κ' ὀλόγυρη θηλαῖ. . .

Θ'

Καὶ τὸρ' ἀκόμη ἤθελα νὰ φίλω Τοὺς ὄγκους τους, τὰ λόγια τὰ γλυκὰ. Τὰ σχέδια. . . τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο, Τὰ τῶσα τῆς ἀγάπης μουσικὰ. . .

Μὰ ὁ Οὐγγὼ φωνάζει ὠργισμένος Πῶς ἕνας ἄσπρος ἄγγελος πετᾷ, Κ' ἔκατ' ἔμπροστὰ ἔς τὴν θύρα καθισμένος Τὸ δάκτυλο ἔς τὰ χεῖλη του κρατᾷ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Προχθὲς ὑπηρετρία φιλικῆς οἰκογενεῖας παρουνεσάξεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Ν**, ἣτις ἔχει βαρῶς ἀσθενῆ τὸν πενθηρόν της.

— Ἡ κυρία μου, λέγει ἡ Σοφία, μοῦ εἶπε πολλὰ προσκυνήματα, καὶ τί κάμνει ὁ κύριος Ν** ; — Ἐθαριστοῦμεν πολὺ, ἀλλὰ εἶνε πολὺ βαρῶν, καὶ ἀπὸ στιγμῆ σὲ στιγμὴ φοβοῦμεθα μὴ τελειώσῃ. — Μήπως εἶνε ἀνάγκη νὰ περιμένω ἀκόμη λιγάκι ; ! !

Πανσανίας τις, πρὸ καιροῦ μὴ ἀντικρύσας τὴν θύραν τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐστιατόριον.

— Παιδί, πόσο ἔχει ἡ μερίδα ὁ καπαμᾶς ; — Πενῆντα λεπτὰ, κύριε. — Καλὰ, καὶ ἡ σάλτσα ποῦ εἶνε μαζὺ ; — Ἡ σάλτσα δὲν κοστίζει τίποτε. — Καλὰ φέρε μου μίαν μερίδα σάλτσα ψωμι ἔχω μαζὺ μου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ Ἑλλὰς ἁμοιάζει γόνιμον γῆν κρύπτουσαν ἐντὸς ἐαυτῆς ἀνεξολόθητα φυτικῆς ζωῆς σπέρματα. Ὡς ἐκεῖνης τὴν ἐπιφάνειαν καταβόσκει πολλαῖς παμφάγον πῦρ καὶ κατακαίει μέχρι βίβης τὰ καλύπτοντα αὐτὴν καὶ κατακοσμοῦντα φυτὰ καὶ ὑψίκομα δένδρα, ἀρκεῖ δὲ πάντοτε ὀλίγη τις ἀπὸ τῶν νεφῶν νοτιά καὶ ὀλίγη θερμότης ἡλιακῆ, ἕνα ἐκ τῶν κεκρυμμένων ἐν αὐτῇ σπερμάτων ἀναβλαστήσῃ καὶ καλύψῃ αὐτὴν νέος κόσμος φυτῶν ἀγλαῶν οὕτω καὶ ἡ Ἑλλὰς, καίπερ καταβωσκηθεῖσα ὑπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ πυρὸς καὶ ἐρημωθεῖσα, διετήρησεν ὁμοῦ ἐν ἐαυτῇ ἱκανὰ πνευματικῆς ζωῆς σπέρματα, εἰς ὧν τὴν ἀναβλάστησιν ἔρχεται πάντοτε ὀλίγη δρόσος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀσθενῆς τις ἡλιακῶν ἀκτῖνων ἐπίδρασις. (Φίλιππος Ἰωάννου).

* Πολλὴν ἔχει ὁμοιότητα ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν τοῦ οἴνου διότι ἀμφοτέρω νεοί

μὲν ὄντες εἶνε ἐν διακρίσει ζῆσαι, ἀπανθήσαντες δὲ γίνονται δυνατοί· ὅταν δὲ παρακμάσῃσι, τότε καὶ οἱ δύο γίνονται γλυκεῖς. (* Ἀλεξίς).

* * * Ἡ ἀληθὴς ἀνεξαρτησία ἐγκρίται εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἀξιοσπουδάστους λέξεις: Ἰὴν ἐν ἀλιγαρκείᾳ. Οὐλιγάρκεια δὲ εἶνε οὐχὶ μόνον ἢ περὶ τὰ ἐνδύματα καὶ τὴν τροφήν, ἀλλὰ καὶ ἢ περὶ παντοῖα ἄλλα πράγματα. (W. Cobbett).

* * * Ὁ φιλόπονος εὐχῶν δὲν ἔχει χρεῖαν. Ὁ δὲ ἐλπίδων τρεπόμενος κινδυνεύει νὰ λιμοκτονήσῃ· οὐδὲν καλὸν ἄνευ κόπου. (Φραγκλίνος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Ἀπεβίωσεν ἄρτι ἐν Ἀγγλίᾳ, ἄγων τὸ ὀγδοηκαστὸν ἔνατον τῆς ἡλικίας ἔτος, ὁ Ἐδουάρδος Ἰωάννης Τρελώνης, Ἀγγλος ἐκ τῶν συνοδευσάντων τὸν λόρδον Βύρωνα εἰς Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Τρελώνης, νυμφευθεὶς τὴν ὁμομήτριον τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀδελφὴν, εἶχε ταχθῆ παρὰ τούτου, κατὰ τὸ 1825, φρουρὸς τοῦ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ σπηλαίου του, καὶ οὔτε εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Ὀδυσσεῶς Γκούραν οὔτε εἰς τὴν κυβέρνησιν συγκατετίθετο ἵνα παραδώσῃ αὐτὸ, ὅτε Σκωτὸς τις Φέντων συμπαρασύραξ καὶ τινα Ἀγγλον Βιτικόμβον, ἐξ ἀγαθῶν γονέων ἀλλ' εὐαπάτητον νέον, εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον ἐπαγγελλόμενος φιλίαν, ἀλλὰ βουλευόμενος δολοφονίαν. « Ἐν μῆξ δὲ τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὴν ἐξιστόρησιν Σ. Τρικουπῆ, ἐνῶ οἱ τρεῖς ὠπλισκόντο, μεθύσας ὁ Βιτικόμβος ἐπυροβόλησε, κατὰ προτροπὴν τοῦ Φέντωνος, τὸν Τρελώνην, ὅπισθεν αὐτοῦ ἰστάμενον, καὶ τὸν ἔριψε κατὰ γῆς. Εἰς τότε τῶν παρόντων ἀλλογενῶν στρατιωτῶν τοῦ Τρελώνη, μὴ ἰδὼν τὸν πυροβολήσαντα, ἀντεπυροβόλησε τὸν Φέντωνα ὑποθέσας αὐτὸν φονέα καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. Ὁ Βιτικόμβος ἔφυγεν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐκτὸς τοῦ σπηλαίου εἰσεκαμίσθη, ἐδασμαύθη καὶ ὠμολόγησε τὰ πάντα. Ὁ Τρελώνης παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἰάθη καὶ γενναίωτι τι φερόμενος ἀπέλυσε τὸν δέσμιόν του, ὡς γενόμενον ἄπλοῦν ὄργανον τῆς ἐπιβουλῆς ἄλλου· παραλαβὼν δὲ τὴν γυναῖκά του ἐξῆλθε τοῦ σπηλαίου ἀνενόχλητος μεσιτεῖα τοῦ Σκαμιλτῶνος καὶ ἀπαδήμησεν εἰς Κεφαλληνίαν. Μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα παρέλαθεν ἡ κυβέρνησις τὸ σπήλαιον καὶ ἀπέλυσεν ἀνεπηρέαστους τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκίους τοῦ Ὀδυσσεῶς».

*** Κατὰ τὰς ἐν Βερολίῳ ἐφημερίδας πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιχειρηθῆ τὸ θρῆλυόμενον σχέδιον περὶ ἐνώσεως τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς βορείου γερμανικῆς θαλάσσης. Δύο μεγάλαι τράπεζαι ἡ Landerbank καὶ ἡ Anglobank ὑπέβαλον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχέδιον εἰς ἐμβριθῆ μελέτην. Ἡ κατασκευὴ εὐθείας ποταμοῦ ὁδοῦ ἀπὸ Ὀδησσοῦ εἰς Ἀνκζίκην τῆς Πρωσσίας, διὰ τῆς συνενώσεως τῶν ποταμῶν Σάβυ, Δνιέστερ καὶ Βιστούλα, δὲν εἶνε δυσκατῆρθτος. Ἡ μελετωμένη

διώρυξ δύναται νὰ κατασκευασθῆ ἀντὶ 200 ἑκατομμυρίων φράγκων· ἡ δαπάνη δὲ αὕτη δὲν εἶνε μεγάλη, ἐὰν μάλιστα θελήσωσι νὰ προσέλθωσιν ἐπικουροὶ ἡ Ρωσσία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γερμανία, δι' ὧν θὰ διέλθῃ ὁ μέγας ὄχετός.

*** Ἀγγλος τις καθηγητῆς, περιγράφων τὰς θαυμασίας προόδους τοῦ ἠλεκτρισμοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐπιλέγει· « Μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔχωμεν μεγάλα κέντρα ἠλεκτρισμοῦ, κείμενα πιθανῶς εἰς τὸ βάθος ἀνθρωποφυχείων. Ἐθα τεράσειαι ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ θὰ θέτωσιν εἰς κίνησιν τεραστίαις ἠλεκτρικὰς μηχανάς. Ἐν πάσῃ ὁδῷ θὰ ὑπάρχωσι σύρματα μεταδίδοντα τὸν ἠλεκτρισμὸν εἰς πᾶσαν οἰκίαν, ὡς νῦν μεταδίδεται τὸ ἀερίοφως, καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς θὰ παρέχῃ φῶς καὶ θερμότητα, θὰ ἐπικρίῃ εἰς τὰς χρεῖας τοῦ μαγειρείου, θὰ θέτῃ εἰς κίνησιν τὰς ψήκτρας τοῦ κουρέως καὶ παντοῖα ἄλλα μηχανήματα.»

*** Τὸ ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως γραφεῖον ἐν Νέξ Υόρκῃ τηρεῖ σημείωσιν οὐ μόνον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀφικνουμένων μεταναστῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαγγελημάτων, ἅτινα μετέρχονται.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν ταύτην ἰδοῦ πῶς διαίρουσιν κατ' ἐπαγγέλματα οἱ ἀφικόμενοι κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάιον καὶ Ἰούνιον. Ἐκ τῶν μεταναστῶν τούτων 618 ἦσαν ἀρτοποιοὶ, 332 σιδηρουργοὶ, 41 βιβλιοδέται, 208 ζυθοποιοὶ, 528 κρεωδαῖται, 2,305 ζυλουργοὶ, 701 πρῶην ὑπάλληλοι, 129 βαρελλοποιοὶ, 21 λεβητοποιοὶ, 20 μαχαιροποιοὶ, 270 ἐργάται μηχανικοὶ, 70 χρυσοῦχοι, 1,277 μυλωθροὶ, 354 ἐργάται ζωγραφικῆς, 59 τυπογράφοι, 111 σκαματοποιοὶ, 6, 481 ὑπηρέται, 96 ποιμένες, 944 σκυτοτόμοι, 179 κλωστῆται, 153 λιθοτόμοι, 761 βράπτῆται, 21 βυρσοδέψαι, 125 κατασκευασταὶ σιγάρων, 43 τορνευταὶ, 102 ὥρολογοποιοὶ, 308 ὄργανταὶ, 75 ἀμαξοποιοὶ, τέλος 52,936 γεωργοὶ ἐκ τῶν πενσετῶν καὶ 14,746 ἐνοικιασταὶ κτημάτων.

*** Ἡ Αὐστρία θέλει ἐξοπλίσει μετ' οὐ πολὺ τὸν στρατὸν αὐτῆς διὰ πυροβόλου ὕπλου, τὸ δόποιον, κατὰ τὰς κρίσεις τῶν περὶ τὰ φονικά ὄργανα εἰδημόνων, ἔσται τὸ τελειότερον ἐκ τῶν τέως γνωστῶν ὕπλων. Εἶνε δὲ τοῦτο τὸ ὀπισθογεγῆς ὕπλον τοῦ Kropatchek, τελειοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Λεοπόλδου Gasser. Οἱ ἐφευρεταὶ τοῦ εἰρημένου ὕπλου ὑπέβαλον δείγματα αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὅποιον ἐνέκριεν αὐτὰ πληρέστατα, αἱ δὲ τεχνικαὶ ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως συνέστησαν τὴν ἄμεσον διοργάνωσιν πυρῶν χάριν δοκιμῆς τοῦ νέου ὕπλου. Βεβαιοῦται δὲ ὅτι αἱ δοκιμαὶ ὑπῆρξαν ὑπ' ὕλας τὰς ἐπόψεις εὐχάριστοι. Τὸ νέον ὕπλον Gasser, ὅπερ, ὡς θετικῶς βεβαιοῦται, θέλει γείνει δευτὸν προσεχώως εἰς τὸν αὐστρικὸν στρατὸν ἔχει μὲν πλεονεκτήματα, πρὸ πάντων κατὰ τὸ γέμισμα καὶ τὴν ἐκπυροσοφίτησιν. Εἰς Ἀναγνωστῆς.